

Proletari din toate țările. uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

**Incepînd
cu acest număr
citiți reportajul:**

Strict secret!

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara

**(Din culisele
celui de al doilea
război mondial)**

(pag. 4)

**Orașul în care
vom trăi**

de arh. B. Landa

(pag. 3)

**Anotimpul
destăinuirilor**

de Al. Andrițoiu

(pag. 5)

**Craniul
poate povesti**

de dr. Cantemir Rîșcuția

(pag. 6-7)

Linii și forme (La Palatul pionierilor din Sevastopol)

ANUL XX

9

(1989)

28 februarie 1964

12 pagini, 1 leu

memento

Semnarea convenției de colaborare dintre ARLUS și Asociația de prietenie sovieto-romină

Miercuri la amiază a avut loc în Capitală semnarea planului de colaborare pe anul 1964 între A.R.L.U.S. pe de o parte și Uniunea Asociațiilor sovietice de prietenie și legături culturale cu țările străine și Asociația de prietenie sovieto-romină pe de altă parte.

Planul a fost semnat de Marin Florea Ionescu, vicepreședinte al A.R.L.U.S. și A. V. Grebnev, vicepreședinte al Asociației de prietenie sovieto-romină.

Au fost de față Gheorghe Pele, adjunct al ministrului afacerilor externe, acad. Iorgu Iordan, vicepreședinte al A.R.L.U.S., C. Prisnea, membru în Biroul Consiliului General A.R.L.U.S., Ion Moraru, vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, Octav Livezeanu, vicepreședinte al Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea, reprezentanți ai unor organizații obștești și ziariști.

A asistat I.K. Jegalin, ambasadorul U.R.S.S. la București.

După semnare, Marin Florea Ionescu și A.V. Grebnev au rostit scurte cuvântări.

Seara, A.R.L.U.S. a oferit în sa-lonele restaurantului Athenee Palace o masă tovarășească în cinstea delegației Asociației de prietenie sovieto-romină.

De la sosirea în țară delegația Asociației de prietenie sovieto-romină a vizitat obiective industriale, instituții culturale și sociale din București și din regiunile Argeș, Oltenia, Banat și Brașov.

șosele „matematice“

Vi s-a întâmplat vreodată să umblați pe... o „șosea matematică“?

Intrebarea nu trebuie să vă surprindă... Priviți o hartă geografică împinzită cu linii care reprezintă șosele. N-o să vedeți nici una complet dreaptă, fără sinuozități. Rîurile, dimburile, depresiunile îi silesc pe constructori s-o ia mai la dreapta sau mai la stînga, să cotească, să se urce pe coline sau să coboare în văi... Încit în cursul proiectării unei șosele se ivesc o sumedenie de probleme mari și mici, care necesită o soluționare cât mai avantajoasă.

Să presupunem că atunci cînd vrem să croim un drum nou avem în față un munte. Care este soluția cea mai bună, mai rapidă și mai puțin costisitoare: să trecem peste el, să-l ocolim sau să săpăm un tunel? Un răspuns competent nu poate fi dat decît de specialiști. De aceea, în fiecare primăvară sute de inși pornesc la drum pentru a stabili cele mai bune trasee pentru viitoarele șosele. Mai e oare cazul să arătăm că munca topografilor nu e de feț ușoară și că nu întotdeauna varianta propusă de ei este cea mai bună? Căci se știe că de fiecare dată ei au de rezolvat probleme o foarte multe necunoscute.

Iată motivul pentru care, în ultimul timp, a fost elaborată o nouă metodă de stabilire a traseelor, metoda așa zisei șosele matematice. Despre ce-i vorba? Deasupra regiunii unde urmează să se construiască o nouă șosea este trimis un avion care face fotografii în felul următor: o treime din fiecare imagine se suprapune peste o treime din cadrul precedent. Această operație simplă permite ca, cu ajutorul a două fotografii așezate într-un aparat numit „stereoscop“, să se obțină un tablou în relief al regiunii, ca într-un film stereoscopic. În felul acesta, fără a părăsi laboratorul lor specialiștii în construcția de drumuri pot vedea cîteva variante ale viitorului traseu. Informațiile obținute sînt introduse într-o mașină de calcul și analizate după un program dinainte stabilit, elaborîndu-se astfel cea mai potrivită variantă de șosea.

Dar asta încă nu e totul. Mașina elec-

K. NEVLEV

Actorul repetă

tronică mai trebuie să calculeze și volumul lucrărilor de terasament. În acest scop ea proiectează pe ecranul oscilografului secțiuni transversale din traseu, după care se apreciază volumul lucrărilor. Apoi, profilul transversal al viitoarei șosele este înregistrat de pe ecran cu ajutorul unui aparat de filmat.

Noua metodă reduce la jumătate timpul și costul lucrărilor de proiectare.

g. b.

expresul zburător

Specialiștii în transporturi afirmă — și se pare cu bune temeiuri — că cea mai importantă problemă care trebuie soluționată în vederea descongestionării arterelor din marile orașe este aceea a vitezei vehiculelor de utilitate publică. Într-adevăr, din cauza aglomerației, autobuzele și troleibuzele nu pot dezvolta, de cele mai multe ori, viteze mai mari de 15-20 de kilometri pe oră. Într-o mare capitală ca Moscova, de pildă, asta înseamnă, însă, că o bună parte din locuitorii ei trebuie să piardă zilnic cu transportul o oră jumătate — două ore.

De aceea comitetul executiv al Sovietului din capitala Uniunii Sovietice a dezbătut zilele trecute trecerea la un nou mijloc de transport — calea ferată monorai (suspendată). De fapt, institutele de specialitate au început să lucreze de cîteva ani la rezolvarea aspectelor tehnice ale problemei. Acum, însă, studiile sînt gata. M. V. Posohin, președintele Comitetului de Stat pentru construcții civile și arhitectură, a declarat unui reporter:

— Calea ferată monorai înseamnă viteză mare, confort și securitate. În cadrul consfățuirii care a avut loc la Comitetul executiv al Sovietului din Moscova s'au luat în considerare trei locuri de amplasare: Moscova, Crimeea și Caucaz. S-a hotărît, însă, ca prima cale ferată monorai să fie construită la Moscova. După cîte scotocesc proiectanții, cel dintîi traseu va începe la stația de metro „Zil“ în direcția Negatino. Va fi un sector experimental cu o lungime de 8 kilometri. Apoi, o altă linie monorai va lega capitala sovietică cu

noul aeroport Domodedovo. Călătorii vor putea ajunge astfel în centrul Moscovei în 20-25 de minute, cu o viteză de peste o sută de kilometri pe oră.

Cîteva alte avantaje ale monoraiului: acesta nu va face nici un fel de zgomot, nu va îngreuna circulația pe străzi și nu va avea intersecții.

Pentru un viitor apropiat se preconizează construirea unei noi linii monorai spre marea Moscovei, ceea ce va crea condiții prielnice pentru utilizarea în scopuri turistice și pentru odihnă a altor regiuni din împrejurimile capitalei U.R.S.S.

b. r.

mai există comori?

După cum ne informează destul de frecvent ziarul se pare că da. Desigur, nu-i vorba de fabuloasele tezaururi din basme, ci de descoperiri arheologice sistematice sau de altele cu caracter întâmplător, de pildă cele făcute cu prilejul săpării unor fundații, cu ocazia demolărilor sau în cursul unor lucrări agricole.

Să vă facem cunoștință, în cele ce urmează, cu oțiva din acești „căutători de comori“ care, în zilele noastre, reușesc să obțină rezultate mult mai fructuoase cu ajutorul tirnăcopolului, al lopeții ori al excavatoarelor decît înaintașii lor prin mijlocirea „miraculoasei“ baghete de alun.

Recent, la Moscova, muncitorii din echipa de zidari condusă de Ivan Mitrofanov au descoperit, cu prilejul unor săpături făcute pe strada Șepkin, o adevărată comoară. La un moment dat, Viktor Efimov care evacua dintr-un șanț pămîntul excavat a izbit cu tirnăcopolul într-un obiect tare, cenușiu, de forma unei bare mici și foarte grele — peste trei kilograme! Supusă ceva mai tirziu expertizei unui bijutier, bara s-a dovedit a fi... aur curat de cea mai bună calitate. În același loc, Efimov a mai descoperit și alte patru bare care, împreună cu prima, cîntăreau nu mai puțin de 18 kilograme iar a

două zi Mitrofanov a dezgropat alte cantități de aur.

Sau cazul montorului-ajustor Nesterenko care, lucrînd la construcția unui cartier experimental în apropierea Expoziției realizărilor economiei naționale, a U.R.S.S., a scos la iveală, cu prilejul așezării unor conducte de gaze și apă, un sîpet conținînd 311 bijuterii din aur curat. Desigur, toți acești descoperitori involuntari de comori și-au primit, cu toată împotrivirea lor, răsplata dat fiind că legile sovietice prevăd vîrsarea către descoperitor a unei cote părți din valoarea comorii.

Dar cîte comori nu ascunde încă pămîntul! De pildă, cele 50 de puduri de aur în lingouri pe care colonelul Șvaghin din armata lui Kolceak le-a jefuit și ascuns în 1919 undeva în taiga, între Novosibirsk și Krasnoiarck sau bogățiile Moscovei pe care Napoleon I le-a evacuat în 1812...

Toate aceste adevărate comori așteaptă să fie descoperite și folosite nu de către cei care le-au dobîndit prin exploatare, ci de către popor, căruia îi aparțin.

a. b.

nave cosmice cu „pinză solară“

Un număr de cercetători de la Centrul de calcul al Academiei de Științe a U.R.S.S. a dovedit, teoretic, posibilitatea de a se organiza deplasări înlăuntrul sistemului nostru solar folosind o așa numită „pinză solară“, ce reflectă razele astrului zilei și propulsează nava. O comunicare cu această temă a fost ascultată de participanții la congresul unional al specialiștilor în mecanică teoretică și aplicată, ținut recent la Universitatea din Moscova.

O călătorie spre Marte ar dura astfel 122 de zile, spre Venus 164 de zile, spre Mercur aproape 200, spre Jupiter ceva mai mult de 6 ani jumătate, spre Saturn 17 ani și spre Uranus 49 de ani.

Konstantin Tîolkovski, precursorul cosmonauticii moderne, întrevăzuse și el posibilitatea de a se utiliza presiunea exercitată de razele solare în vederea unor deplasări în spațiile astrale. În ultimul timp au fost publicate mai multe lucrări consacrate „pinzei solare“; autorii lor subliniază avantajele care ar deosebi acest dispozitiv de alte instalații motrice. Căci o navă cosmică propulsată de energia solară ar fi mult mai ușoară decît cele cunoscute de noi acum, dat fiind că n-ar mai avea nevoie de motor, piesă grea și voluminoasă.

Doi specialiști, A. Jukov și V. Lebedev, au stabilit ecuațiile care definesc mișcarea unei nave cosmice propulsate de lumina solară cu o accelerație de 2 mm. pe secundă. După cît ni se afirmă, o „pinză solară“ de dimensiuni acceptabile ar îngădui să se dobîndească o asemenea accelerație.

m. v.

Abonați-vă
la
„VEAC NOU“

Prețul abonamentelor:

pe 12 luni 40 lei,
pe 6 luni 20 lei,
pe 3 luni 10 lei.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

Opinia unui arhitect sovietic despre

Orașul în care vom trăi

Un oraș modern... Microraiioane cu spații verzi, locuințe aerate, școli, magazine, restaurante, terenuri de sport... Bulevarde mărginite de copaci... Teatre și institute de cercetări... Dincolo de zona de verdeață — uzine. Există, deci, condiții bune de muncă, învățatură, odihnă.

Și totuși...

Spațiile dintre clădiri nu sînt destul de mari. De la ferestrele caselor se văd alte case și iar case. Spațiile verzi se pierd între masivele clădirilor. Pentru ca ochiul să se desfete de priveliștea unei păduri „adevărate” cetădianul trebuie să facă o călătorie în afara orașului. Ceea ce presupune deplasarea pînă la o stație de vehicule, așteptarea în stație, uneori schimbarea a două sau chiar trei vehicule. Dar cit timp răpesc toate acestea?

Docherii au fost înlocuiri de macarale. Săpătorii — de excavatoare. Cum să mecanizăm, însă, munca șoferilor sau a factorilor poștali? Sau cum să lărgim rețeaua de canalizare? Nu putem decît să spargem trotuarele. Cum să sistematizăm un cartier? Trebuie să demolăm clădirile? Și așa mai departe.

Apoi mai avem de luptat și împotriva uniformizării legate de tipizarea proiectării.

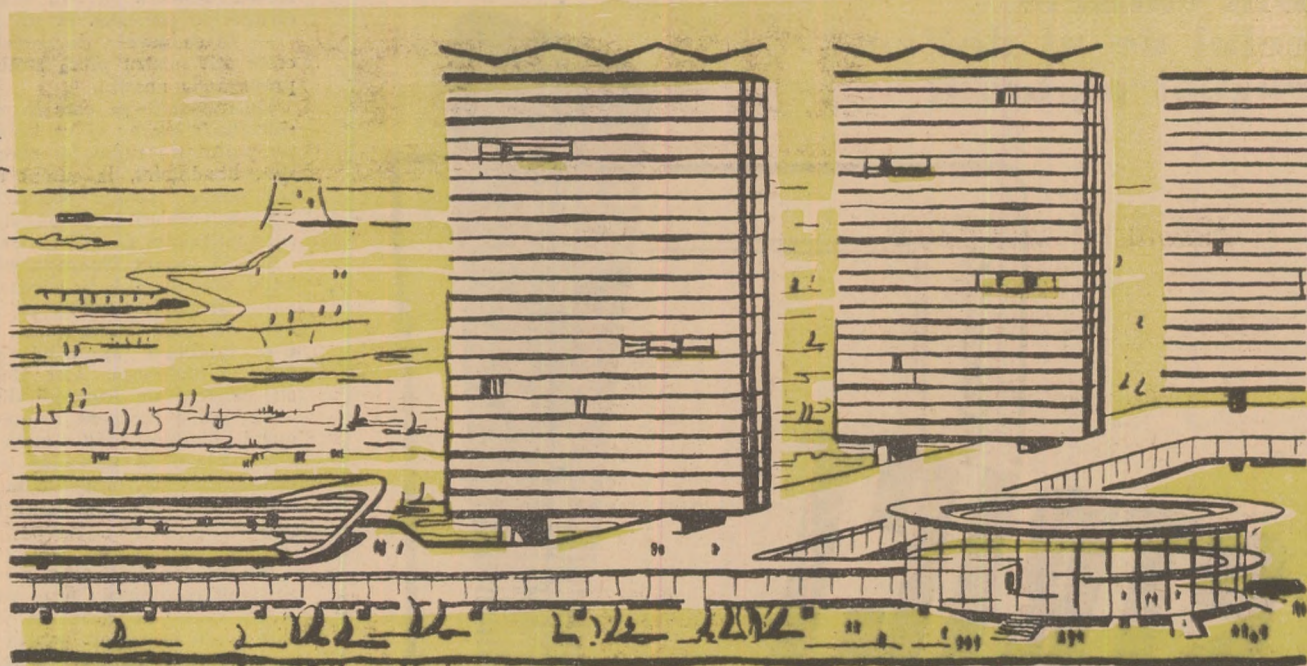
Sînt tot atîtea probleme de care arhitecții, constructorii și, desigur, locatarii orașelor mari se lovesc în fiecare zi. Cum să le rezolvăm? Să încercăm să cerem sfatul chiar orașului, — caselor, străzilor, mijloacelor lui de transport, naturii. Să ne închipuim dar, pentru o clipă, că ele au căpătat darul vorbirii și ne spun:

Natura inconjurătoare: Cum pot fi văzută din fiecare fereastră? Dar cum să ajung lîngă fiecare casă dacă în jurul ei sînt alte case? Clădirile ar trebui distanțate. Ușor de spus! Dar un cartier are sute de case!

Clădirile publice: Casele de locuit sînt de vină. Se îngâmădesc în jurul nostru ca niște stupi (ba chiar seamănă între ele ca stupii). Să fie luate din preajma noastră! Sau să ni se găsească un loc potrivit, doar nu sîntem multe!

Taxiul: Nimeni n-ar avea să se plîngă de mine dacă aș fi în sute de mii de exemplare și dacă aș avea la dispoziție tunele. Dar băgați de seamă ce faceți cu pietonii, să nu mi se vire sub roți...

Strada: Acolo unde sînt case sînt și eu. Orice ați face — lărgiți-mă, urcați-mă pe estacade, alungați-mă

în tunele, nu puteți scăpa de mine. Aș dori, însă, să nu fiu așa de sinuoasă.

Casa de locuit: La urma urmei, unde să fie amplasată? În pădure sau în oraș? Ah, și într-un loc și în celălalt! N-ar fi rău! Cum? Să ajungeți dintr-odată, din casă, și în pădure, și la uzină, și în orice colț al orașului? Ei, dar vă cam întreceți cu gluma!

Guliver în țara piticilor

Și acum închipuiți-vă că toate clădirile se micșorează pînă la dimensiunile unor cutii de chibrituri. Orașul devine machetă. Un oraș pitic. Iar noi sîntem niște Guliveri și îl putem aranja cum dorim.

Adunăm toate casele de locuit și le aliniem. Pentru ca șirul să nu fie prea lung așezăm „cutiile de chibrituri” una peste alta, formînd etaje. Înlocuim, deci, numeroasele cartiere printr-o „placă” așezată pe o coastă, dreaptă sau ondulantă.

Unde s-o amplasăm? Desigur, în mijlocul naturii: lîngă o pădure, pe malul unei ape.

Uzinele și fabricile, alinate și ele, le instalăm de partea cealaltă, la o distanță respectabilă de masivele de locuit.

Priviți cum arată orașelul nostru: două panglici lungi, așezate față în față: una pentru locuințe, cealaltă pentru producție. În spațiul rămas liber putem amplasa instituțiile, teatrele, bibliotecile, terenurile sportive, în așa fel încît ansamblul să fie frumos și odihnitor.

Pare simplu, nu-l așa?

Fizionomia orașului

Cum să facem, însă, ca asemenea orașe să nu semene între ele?

Cînd e vorba de clădiri cu o înălțime mijlocie, variația e relativ ușor de obținut. Clădirile înalte, însă, sînt concepute de obicei fie ca turnuri, fie ca zgîrie-norii americani. Dar de ce? Clădirile înalte se pot avînta în sus în chip de săgeată, se pot desfășura în lățime, urmînd linia, sinuoasă a unei pinze de corabie sau a unui cerc ce cuprinde în interiorul lui spații enorme. Clădirile înalte pot fi unite cu cele scunde prin punți, galerii sau diferite alte modalități de comunicație.

Prin folosirea judicioasă a culorii, materialelor de construcție, ornamentelor, orașele vor dobîndi o fizionomie proprie, originală.

Străzi fără vehicule

Veți privi pe fereastră și veți vedea păduri sau marea, ori dealuri... Veți privi pe fereastră din peretele opus și veți vedea teatre, muzee, stadioane... Veți locui în oraș și totuși în mijlocul naturii.

Cum rămîne, însă, cu transportul? Va exista un singur mijloc de transport — un hibrid obținut prin combinarea liftului cu telefonul. Și anume: prin galerii lungi — dispuse pe verticală sau pe orizontală, după nevoi — vor circula nenumerate cabine de două-trei persoane care vor putea fi chemate telefonic oricînd și oriunde: la orice locuință, școală, magazin, stadion, plajă etc. În locurile aglomerate — uzine, instituții, teatre — cabinele vor avea o capacitate mult mai mare. Viteza lor de circulație va fi de circa 30 km pe oră. Fiecare cabină va fi prevăzută cu un post telefonic. Sisteme automate vor asigura deplina securitate a circulației.

Dacă orașul va avea aproximativ 200 000 de locuitori, în numai cinci minute ei vor putea ajunge în orice colț al lui. Fără palton sau alte accesorii. În haină de seară dacă se vor duce la teatru sau în costum de baie dacă vor merge la strand.

Dar străzile? Ele vor fi în întregime la dispoziția pietonilor, căci în afară de cabine nu va exista nici un alt mijloc de transport.

Dezvoltarea înseamnă orașe noi

Ce s-ar întîmpla, însă, cu orașul nostru dacă populația lui ar crește? Proiectele pot prevedea o creștere de 10—15 la sută. Dar dacă procentul ar fi mai mare?

Dezvoltarea orașului-ansamblu, așa cum l-am prezentat pînă acum, nu-i de fel obligatorie. În țările socialiste dimensiunea orașelor e determinată de producție. Industria care dă naștere orașelor se dezvoltă planificat. Dezvoltarea orașelor este, deci, și ea planificată. Dacă orașul e mic — de două-trei sute de mii de locuitori — el va lua forma unui oraș-ansamblu. Dacă e mare, va fi format din cîteva orașe-ansambluri, așezate la o oarecare depărtare unul de celălalt.

Ansamblurile ar putea fi legate de orașele vechi. Ele ar putea fi dispuse în jurul capitalelor, de pildă, sau al oricărui alt oraș mare.

Arhitect B. Landa

Leningrad

Foto: I. MICLEA

„Și orașul pe care l-am văzut

(Însoțit de două aparate fotografice)

O anumită emoție îmi încînta gîndurile cu mult înainte de a ajunge să văd Leningradul. Atîtea evenimente istorice se leagau de el, atît de mult se vorbea de frumusețile unice ale acestui oraș, încît vizitarea lui era unul din visele legate de anii copilăriei.

Fascinația, somptuoșitatea și frumusețea unică a orașului Revoluției, nu pot fi într-adevăr nici descrise, nici fotografiate. Emoția estetică este proprie fiecărui individ și singura recomandare pe care aș da-o unui curios să afle cîte ceva despre Leningrad ar fi aceea de a-l vizita.

Descinși din interiorul de saloa al unui avion „Tu-114”, care ne-a adus la 10.000 metri altitudine cu viteza de 1.000 km. pe oră, am constatat, privind pe geamurile mașinii care ne ducea spre centrul orașului, că Leningradul nu are periferii. A fost prima și — mă tem — ultima constatare făcută în mod științific. Senzațiile și impresiile care au urmat au fost atît de bogate și de tumultuoase, încît abia ulterior, în țară, am reușit să fac ordine în ele.

Am cutreierat, așadar, timp de trei zile și jumătate, însoțit și de două aparate de fotografiat, acest minunat oraș care poartă cu cînstă numele lui Lenin. Ne-am emoționat în fața vestigiilor care aminteau de cele 900 de zile de asediu fără precedent în istoria războaielor; am admirat armonia pietelor, eleganța clădirilor, frumusețea bulevardelor. Ne-am învîrtit ore întregi prin jurul celebrului monument arhitectural al Amiralității. Acesta nește piața Palatului — cred una din cele mai frumoase din lume — și Piața Decembristilor cu Palatul de Iarnă, Statul major și un monumental arc de triumf. Tot aci se înalță „Călărețul de aramă”, materializînd senzația dinamicii, forței și vitalității lui Petru cel Mare, din cunoscuta statuie ecvestră a lui Falconet, atît de mult cîntată de Pușkin. Catedrala Sfîntului Isac completează armonios valorile arhitecturale amintite.

Am căutat să vedem Neva la cele mai diferite ore, descoperînd mereu alte ipostaze ale apelor ei și ale celor mai bine de 500 de poduri care fac din Leningrad marea floare de lotus a Balticii, o autentică Veneția a Nordului la 60 de grade latitudine. Apoi fortăreața Petropavlovsk, născută o dată cu orașul în 1703, palatele de marmură ale

Ecaterinei, teatrele — cu actori celebri ca Cerkasov și Raikin —, opera cu la fel de celebri cîntăreți și dansatoare, Nevski-Prospekt, încîntător și splendid bulevard.

Dar cel mai mult timp am petrecut în sutele de săli ale muzeului Ermitaj, unde milioane de piese de artă din toate vremurile, uluiesc și rețin cu o tainică forță pe toți vizitatorii. De la civilizațiile vechiului Egipt, ale Chinei, Indiei și romanilor, pînă la Leonardo da Vinci, Rembrandt, Raphael, Tizian, Michelangelo, Canova, Degas, Toulouse-Lautrec și Picasso, totul este prezent aci în mari cantități. Să nu uit Petrodvorețul, adevărat Versailles baltic, unde într-un magnific parc de 800 de hectare plin de bazine, de cascade și jocuri de apă, sînt împrăștiute douăzeci de palate, Frumuseți care cer pentru a fi descrise penițe măiestre și tomuri întregi.

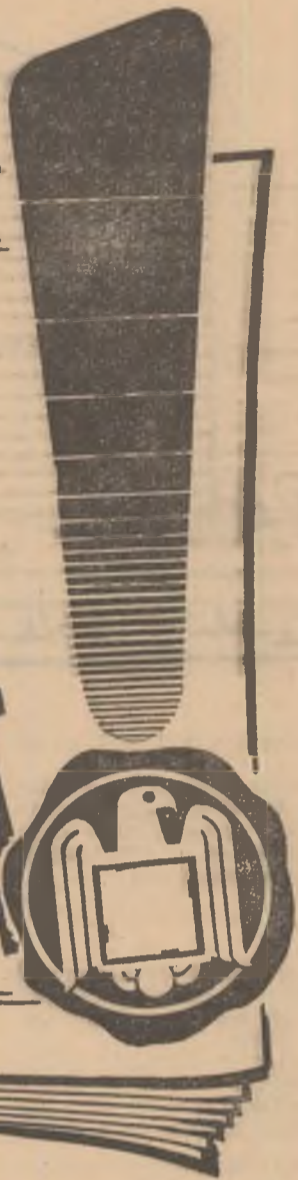
Cu multă dragoste am încercat să mă apropiu de tot ce-am văzut cu ajutorul aparatului meu. Am vrut să surprind cîte ceva din personalitatea și atmosfera acestui renumit oraș, oprindu-mă cu insistență asupra a două mari prezențe istorice: Lenin, sufletul mureu viu, prezența omenească cea mai tulburătoare a Leningradului și Petru cel Mare, materializare a forței, dinamismului și vitalității poporului rus.

De la toate acestea și pînă la prezentarea lor într-o expoziție nu a mai fost decît un pas. Grupate pe cîteva cicluri (Razliv, Neva, Podurile orașului, Portrete, Muzeu, etc.), fotografiile din expoziție nu au avut pretenția să prezinte orașul. Ele au avut mai curînd aspectul unor crochieri, al unor impresii personale create dintr-o aruncătură de ochi, în mare viteză, gazetărește. Și, tocmai pentru această particularitate a lor, am crezut că poate leningradenilor le va face plăcere să le vadă, ele diferind în mare parte de fotografiile de acest gen, aflate acolo în circulație. Am dăruit, așadar, întreaga expoziție, ca un modest omagiu adus cu toată dragostea locuitorilor acestui mare oraș, ca o mică mulțumire pentru clipele de adîncă emoție potrecute la Razliv, pe locurile unde a trăit și a creat Lenin.

I. Miclea

Din culisele celui de al doilea război mondial

STRICT SECRET

Nimeni nu ignoră istoria celui de al doilea război mondial. Sînt bine cunoscute datele care îl jalonează, bătăliile principale, modul în care hitleriștii au reperat la început victorii pentru ca în cele din urmă să fie înfrinți în propriul lor bîrlog.

Aceasta este istoria „mare”. Dar există și o alta, o istorie a culiselor, a lucrurilor mai puțin cunoscute sau cu desăvîrșire necunoscute. La ce înscenare au recurs nazii ca pretext pentru dezlănțuirea atacului împotriva Poloniei? Ce divergențe au existat între Hitler și generalii săi în legătură cu ofensiva asupra Moscovei? De ce l-a făcut „fîhrerul” feldmareșal pe von Paulus tocmai în ajunul capitulării acestuia la Volgograd? De ce s-a predat generalul von Thoma în Africa de Nord? Cum a murit generalul Rommel?

La aceste întrebări — și la altele — istoricii sovietici au dat, în ultimii ani, răspunsuri pe cît de concludente pe atît de interesante. Sprijiniți pe rezultatele cercetărilor lor în cele ce urmează vom prezenta cititorilor noștri cîteva din episoadele cele mai puțin cunoscute din istoria secretă a celui de-al doilea război mondial.

„Omul cu nasul strîmb”

15 august 1939. Hitler se pregătește să dezlănțuie cea mai mare conflagrație pe care a cunoscut-o vreodată omenirea. Una din primele măsuri cu caracter „strict secret” pe care le ia este să anuleze congresul anual al partidului nazist. Acesta urma să se țină în septembrie și să poarte numele de... „Congresul păcii”.

La frontiera cu Polonia sînt concentrate cîteva milioane de soldați. Pe viitorul front occidental sînt trimiși 250 000 de oameni. În mare taină se transmite căilor ferate ordinul de mobilizare. Cuirasatele „de buzunar” (cu o deplasare de circa 10 000 de tone) „Graf von Spee” și „Deutschland” precum și un număr de 26 de submarine sînt gata să-și ocupe posturile de luptă în Oceanul Atlantic.

În același timp, amiralul Canaris, șeful Abwehrului (serviciul de spionaj al armatei germane) primește de la Hitler personal ordinul să-i furnizeze lui Himmler, conducătorul S.S.-ului, 150 de uniforme poloneze și un număr de arme ușoare folosite de armata poloneză. În ce scop? Pentru a simula un atac polonez asupra postului de radio german de la Gleiwitz și a căpăta astfel „dovada agresivității” Poloniei.

Hitleriștii nu se află la prima lor provocare de acest gen. Cu cîteva ani mai înainte ei pregătiseră un plan amănunțit de asasinare a lui von Papen, ambasadorul Germaniei la Viena, pentru a justifica cotopirea Austriei. Succesiunea evenimentelor i-a făcut să renunțe la acest plan și să adopte cunoscuta soluție a „Anschluss”-ului. Se pare că von Papen a leșinat de spaimă cînd a aflat că rubii săi șchi erau gata să-l sacrifice cu cel mai desăvîrșit singe roșu, de dragul înscenării pe care o proiectaseră.

Dar să ne întorcem la zilele premergătoare izbucnirii războiului. Cu caracteristica lor manie de a codifica fiecare acțiune, nazii dau „atacului” de la Gleiwitz numele secret de „operația Himmler”. Canaris furnizează uniformele poloneze cerute și acestea ajung în mîna lui Heydrich, șeful S.D.-ului, (Sicherheitsdienst — Serviciul de siguranță). Acesta încredințează conducerea „operației Himmler” lui Alfred Helmut Naujocks.

Cine e Naujocks? Deși tînăr, e un S.S.-ist cu vechi state de serviciu. A studiat la politehnică din Kiel, dar s-a plictisit repede de inginerie și s-a apucat de politică și anume de politica hitleristă. Specializat înainte de 1933 în atacarea întrunirilor sindicale, a avut o dată neplăcuta surpriză de a fi bătut mîr de un muncitor, care i-a lăsat ca amintire nasul strîmbat. În 1931 intră în S.S. iar în 1934 primește primele sarcini din partea S.D.-ului.

Cu cîteva luni mai înainte de „operația Himmler”, în martie 1939, Naujocks — „omul cu nasul strîmb”, cum l-au botezat prietenii, aplicîndu-i numele unei celebre sculpturi de Rodin — căpătase misiunea de a introduce pe ascuns explozibile în Slovacia, „pentru a da naștere la incidente”. Era înainte de ocuparea Cehoslovaciei de către hitleriști și explozibilele lui Naujocks și-au produs efectul scontat, ucigînd oameni și creînd teroarea de care aveau nevoie cotoptorii. Cîteva luni mai tîrziu, același Naujocks va fi amestecat într-o altă înscenare, de data aceasta pe teritoriul Olandei, înscenare despre care vom mai avea prilejul să vorbim.

Așadar, în august 1939, „omul cu nasul strîmb” este chemat de șeful său, Heydrich, care-i ordonă să simuleze atacarea postului de radio de la Gleiwitz, orașel aflat în apropierea graniței de atunci cu Polonia. Agre-

siunea urmează să dea impresia că a fost comisă de polonezi. Heydrich îi precizează: — Avem nevoie, de asemenea dovezi concrete alit pentru presa străină, cît și pentru propaganda noastră.

Instrucțiunile pe care le primește Naujocks sînt foarte clare: el va trebui să pună mîna pe postul de radio (ai cărui funcționari nu sînt, bineînțeles, la curent cu înscenarea) și să-l ocupe timpul necesar pentru ca un S.S.-ist, vorbind în poloneză, să declare că a sosit momentul ca Polonia să atace Germania.

La 17 august Naujocks pleacă la Gleiwitz unde rămîne pînă la sfîrșitul lunii. Se întîlnește în cîteva rînduri cu Heinrich Müller, unul din șefii Gestapo-ului, care se află într-o localitate apropiată și cu S.S. oberfîhrerul Mehlhorn. Cei doi pun la cale un alt incident de frontieră din care să reiasă că inițiativa începerii războiului aparține armatei poloneze. Müller arată că are la dispoziție 12 sau 13 prizonieri ai unui lagăr de concentrare care urmează să fie îmbrăcați în uniforme poloneze și uciși chiar la graniță, pentru a servi ca „mărturie” materială a „atacului” polonez.

Müller știe dinainte și felul în care vor fi asinați prizonierii: li se va face cîte o injecție toxică de către un medic S.S., după care vor fi împușcați, pentru ca reprezentanții presei străine, care vor fi aduși la locul respectiv, să fie convinși că „soldații polonezi” au căzut în timpul atacului.

Prizonierii au și ei un nume de cod, un nume care vădește cumplitul cinism al hitleriștilor: „bunuri conservate”. Müller îi comunică lui Naujocks că are instrucțiuni să-i pună la dispoziție pentru Gleiwitz unul din aceste „bunuri conservate”.

Se pare că, la un moment dat, conducătorul S.D.-ului, Heydrich, avusese intenția să încredințeze comanda operației de la Gleiwitz oberfîhrerului Mehlhorn. Acesta, însă, speriat de riscul de a fi ucis de paznicul postului de radio, refuzase sub motiv că e bolnav, așa încît tot Naujocks e cel care va duce la îndeplinire sarcina. Mai tîrziu, Mehlhorn va deveni unul din cei mai feroci conducători ai Gestapo-ului în Polonia ocupată.

Se primește semnalul cifrat

La 31 august, Naujocks primește de la Heydrich semnalul cifrat prin care e anunțat că trebuie să înceapă imediat „operația Himmler” și i se indică să se adreseze lui Müller, pentru a căpăta de la el „bunul conservat” necesar. În aceeași seară, la ora opt, Naujocks „recepționează” un om care se află într-o stare de totală inconștiență. Ochiul îi sînt închiși și singurul semn că mai trăiește este o respirație superficială, care abia se mai aude. Pe față are o mare pată de singe. E îmbră-

lui Himmler și Heydrich, minus aruncarea din avion a bancnotelor. Mai tîrziu, ei vor organiza, în cadrul lagărelor de concentrare, o adevărată „fabrică de valută britanică”, care va lua asemenea proporții încît după război Anglia se va vedea nevoită să procedeze la emiterea de noi bancnote de 5 lire sterline.

La un moment dat, în ciuda inventivității sale, Naujocks cade, nu se știe de ce, în dizgrația superiorilor săi. În 1942 el este trimis pe frontul sovietic, îndeletnicire mult mai puțin confortabilă decît cele pe care le avusese pînă atunci. Puțin după aceea este rănit și evacuat la un spital. Transferat pe frontul occidental, i se încredințează sarcina de a conduce represiunea mișcării de rezistență din Danemarca, misiune de care se achită cu un zel deosebit. După calcule destul de rezervate, Naujocks are pe conștiință execuția a cel puțin patru sute de patrioți danezi. Dar entuziasmul său de nazist se răcește brusc cu cîteva luni înainte de sfîrșitul războiului, cînd dezertează la americani cărora, pentru a-și salva capul, le face mărturisiri complete asupra tuturor crimelor comise. În 1946 reușește să evadeze dintr-un lagăr de prizonieri și de atunci nu se mai știe nimic despre el.

Dar în 1939, la cîteva ore după înscenarea atacului de la Gleiwitz, începe prima zi a celui de-al doilea război mondial — 1 septembrie. În acea dimineață, Hitler ține un discurs în Reichstag, în cadrul căruia citează „agresiunea poloneză asupra postului de radio de la Gleiwitz” ca unul din motivele care au determinat Germania să invadeze Polonia. Ministrul de externe Ribbentrop folosește același pretext în notele pe care le trimite legațiilor și ambasadelor străine de la Berlin. Numeroase ziare occidentale, printre care și „New York Times”, publică și ele această știre.

Pînă și propriilor săi ambasadori și miniștri plenipotențiar, în diferite țări străine, Hitler le trimite o telegramă „strict secretă” în care le vorbește despre „atacul de la Gleiwitz” ca și cum el ar fi avut cu adevărat loc:

„Azi, în zorii zilei, trupele germane au intrat în acțiune, ca măsură de apărare în fața atacurilor poloneze. Pentru moment, această acțiune nu trebuie descrisă drept război, ci doar ca un angajament armat, rezultat de pe urma agresivității poloneze”.

„Angajamentul armat” va dura patru ani, opt luni și opt zile, acoperind Europa și lămea de ruine și aducînd dolii în zeci de milioane de familii.

Ferește-mă, doamne, de prieteni...

Dar să ne întorcem din nou cu cîteva zile înainte de izbucnirea războiului, pentru a răsfoi alte cîteva pagini din arhiva strict se-

1 septembrie 1939: Primele clipe ale celui de al doilea război mondial. Trupele hitleriste smulg o barieră la hotarul cu Polonia.

cat în haine civile și nu poartă asupra-i nici un act de identitate.

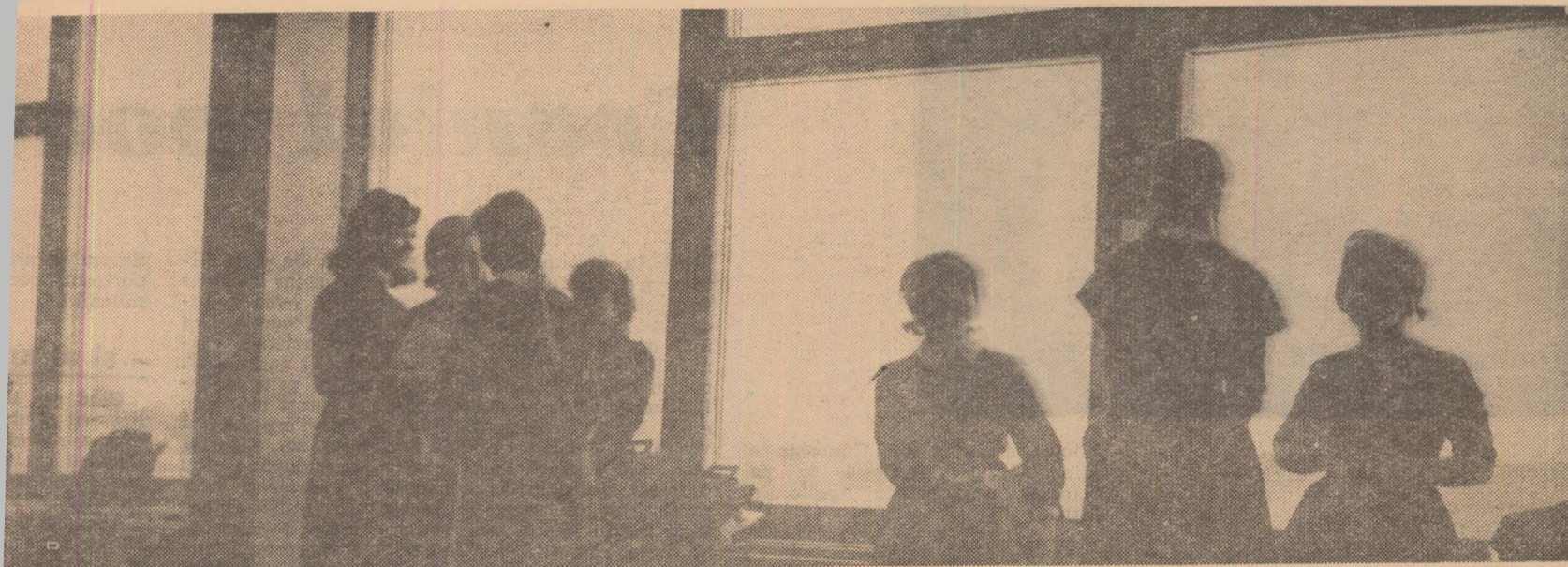
Naujocks împușcă fără să clipească acest om care e pe trei sferturi un cadavru, apoi ocupă postul de radio, transmite declarația provocatoare în limba polonă, trage cîteva focuri de armă și pleacă împreună cu complicii săi.

Despre aceștia din urmă, generalul Lahousen, unul din comandanții Abwehrului, va declara în cursul procesului de la Nürnberg că au fost lichidați pînă la ultimul. În schimb, „omul cu nasul strîmb” face o carieră frumoasă. El participă în mai 1940 la o operație analogă cu cea de la Gleiwitz, deghizînd un număr de soldați germani în uniforme belgiene și olandeze spre a furniza „motive” pentru invadarea celor două țări. Ceva mai tîrziu se va ocupa cu falsificarea de acte și pașapoarte. În această calitate Naujocks este autorul unui proiect cunoscut sub numele de cod de „operația Bernhardt”. Proiectul sugerează falsificarea unui mare număr de bancnote britanice care urmează să fie lansate din avion asupra Angliei, spre a dezorganiza finanțele acestei țări. Ideea de suride

cretă a Reich-ului hitlerist. Este vorba de data aceasta de relațiile dintre „fîhrer” și „marele și iubitul” său prieten și aliat, Mussolini.

La 25 august, Hitler îi trimite „ducelui” o scrisoare telefonată prin care îl anunță că foarte curînd va ataca Polonia. Conform alianței încheiate între Germania nazistă și Italia fascistă o asemenea eventualitate implică intrarea imediată în război a ambelor țări. Iată de ce Hitler așteaptă cu nerăbdare răspunsul dictatorului italian.

Acesta, însă, nu se grăbește nici măcar să confirme primirea scrisorii. Jurnalul intim al lui Galeazzo Ciano, ginerele lui Mussolini și în același timp ministrul de externe al Italiei, scoate în evidență ezitățile „ducelui”, ispitit pe de o parte de perspectiva unui război pe care-l crede ușor de cîștigat și bogat în pradă, dar speriat pe de altă parte de riscurile inevitabile oricărui conflict, cu atît mai mult cu cît situația economică și politică e cît se poate de grea în Italia.

În recreație

Foto A. Makarov

Jurnal de călătorie

Anotimpul destăinuirilor

Cel mai potrivit anotimp al destăinuirilor este iarna și orele cele mai potrivite sînt către seară. Căci nu degeaba poveștile de la gura sobei sînt istorisite în anotimpul alb, la orele de întunecare. E adevărat că, cu timpul, gura sobei a devenit teracotă și, mai apoi, calorifer. Chimia gazului metan a fost adusă de sub pămînturi, să modernizeze legendele. Referindu-mă la întîlnirile de la Moscova am imputernicirea să spun că era iarna, seara, la încălzirea centrală cu hidrocarburi naturale aduse prin conductă. În această ambianță modernă este firesc ca discuțiile să fi avut alt sens, alt nerv, altă accelerațiune, altă alcătuire.

Dar mai întîi să luăm Minskul, poate cel mai așchiat oraș din anii războiului. După „elastica” retragere a trupelor hitleriste, peste optzeci de procente din zidurile orașului se metamorfozaseră în moloz. Din moloz s-a ridicat iarba. Nu-mi amintesc bine dacă în „Învieerea” sau în „Sonata Kreutzer”, Lev Tolstoi vorbește despre formidabila putere a ierbii. Iarba, spune Tolstoi, pe care o ducă iezi în gingie, are o putere de baros. Ea sparge trotuarul, despică piatra să iasă la suprafață. În plin asfalt te întîmpină un triumfător fir de iarbă parcă ținînd o lecție despre atotputernicia primăverii. Așa și în Minsk. În primăvara victoriei, leat 1945, ierburile coplesiseră centrul orașului. În bălăriile tutelare, mișunau iepuri. Iepurii au fost vînați, cît se putea, pentru a nu compromite defilarea festivă. E un amănunt.

Tot în Belorusia există o rezervație de zimbri. Pentru noi, capul de zimbru este o stemă, un semn heraldic. Pentru filatelisti este un vis irealizabil: aurul unui pătrățel zimțat de hirtie. Dar în Belorusia zimbrii noștri legendari și baladici existau aiodoma. Însăpămîntați de tunetele canoadelor, zimbrii au fugit spre apus dar, mai tîrziu, în aura păcii, s-au reîntors în pădurile băstinașe.

Fruntea lor superbă stă ca emblemă pe un rachiu din ierburi, specialitate a casei, pe care belorușii îl servesc cu ritual deosebit. Zimbrii sînt prezenți în folclorul și în poezia modernă din Belorusia. Pentru noi constatarea este emoționantă, cu atît mai mult cu cît, prin una din admirabilele noastre legende, sună galopul greoi al bizonului carpatin, al zimbrului.

Aceste lămuriri lirice mi le dădea Maxim Tank, poet belorus pe care îl cunoscusem la... Sinaia. Venit din mediu rustic, Maxim Tank este sinteza nativă și narativă a folclorului belorus. Bine legat, bine apăsat pe picior, el aduce în urbe sinceritatea, romantismul și armonia satului. Mi-a vorbit întîi de România și l-am rugat să-mi vorbească întîi de Belorusia. M-a întrebat ce știu despre meleagurile lui și mi-a pus memoria în exercițiul funcțiunii. El știa ceva mai mult despre patria mea. Și aici, o paranteză. În general scriitorii sovietici știu multe despre noi.

Mai departe. Tank este un bun prieten. Prezența lui este tonică și molipsitoare. Parcă, prin compensare, în orașul în care s-au dărîmat cele mai multe clădiri prietenia ridică cele mai înalte edificii.

După o respirație prozodică, sîntem în Vilnius, capitala Republicii Socialiste Sovietice Lituaniene. Retina și sufletul meu rețin figura distinsă, de o sobrietate clasică, a lui Eduard Medjilaitis, laureat al Premiului Lenin pentru volumul „Omul”. Mă și îngrozesc de titulatura de carte de vizită a frazei de mai sus. De aceea vreau să revin la ea detaliat.

Medjilaitis nu are răceala statuii. El este statuar prin natură și fierbinte prin suflet. Și asta neparadoxal. Eduard este un precis stăpîn al zonei sale lirice — de aceea nu mi-a fost cu mirare cînd, la o întîlnire cu cititorii moscoviți, un actor de la „Mossoviet” a recitat din operele poetului piese alese la buna discreție a publicului. Pe de rost.

L-am cunoscut pe Medjilaitis, întîi de toate, la expoziția anuală de artă plastică. Era bust și era opera de umă a unui sculptor talentat. Greșesc. Îl cunoscusem, înainte, prin comunicatul TASS, ca laureat al Premiului Lenin. Mîna i-am strîns-o însă numai la hotel, ca paharul să-l ciocnim la restaurantul „Daina”. Daina lituaniană este doina noastră. Cu același of, cu același suspin, cu același ritm. La masa de dragoste reciprocă, scriitorii lituanieni ne-au cîntat, cu frumos timbru de capelă, cu voci rotunde, o doină despre Dunărea lor. Dunărea lor se numește Neman. O aproximativă traducere sună:

*Liniștit curge Nemanul,
Ca lacrima dragii mele,
Liniștit curge Nemanul
Și lacrimi nasc lacrimi din ele.*

Se cerea să răspundem:

*Că la nunta mea
A căzut o stea,
Soarele și luna,
Mi-au fînit cununa.*

Același om sobru, același președinte fără guler steif al Uniunii scriitorilor lituanieni, a ridicat paharul:

— Pentru voi și patria voastră, pentru noi și patria noastră, pentru omenire și patria ei!

Îată poetul. Omul care a visat cu noi și a cîntat cu noi. Omul căruia i s-a pus, în dreptul inimii, Premiul Lenin.

Post scriptum: Medjilaitis este membru în Sovietul Suprem. În gara Vilnius am pătruns spre peron prin sala de așteptare a deputaților. În tren ne-a întîlnit o tovarășă vicepreședinte a Consiliului de Miniștri și pe peronul din Moscova ne-a așteptat primul secretar al C.C. al P.C.U.S. din Lituania. Și ne-am fotografiat împreună. Și atît! Și cred că este mult. Foarte mult!

Pe Sofronov l-am cunoscut, literar, în București cînd domnia sa nu era aici. L-am tradus o singură poezie, nici nu mai știu unde și în care ziar. Rețin că dintr-o carte cu copertă roșie și că era vorba de un vișin, unic martor după arderea unui sat. După acest vișin oamenii ghiceau unde le-au fost casele. De atunci pînă la „Bucătăreasa” nu ne-am întîlnit. Dar poezii se pot întîlni și la bucătărie mai cu seară că mincărurilor li se spune în limbaj modern: artă culinară.

Sofronov prezida o întîlnire cu cititorii la care citeam și eu. Solid și el, ca mulți scriitorii sovietici, stăpînea masa cu sufletul și umerii. Președinte al unui grup din „Zilele poeziei”. Mă gîndeam că bucătăreasa lui Napoleon a dat și ea naștere unei piese moderne și că o bucătăreasă a timpului nostru nu este ceva de înlăturat.

— Pe lista celor care citesc se află și Svetlov. Unde-î Svetlov? — se întrebă din sală.

— Svetlov este în drum spre noi. Sfertul academic — zice Sofronov.

— În program se spune că se va citi poezie la monumentul lui Maiakovski.

— Da, dar e ger.

— Nu contează. Să se citească cînd nu e ger.

— Bine, dar cînd nu e ger, n-or să fie zilele poeziei.

— Și dumneavoastră ce vreți? Un an al poeziei?

— Da!

— Păi, așa și este.

Sofronov ne privește cu obrazul liniștit.

— Asta-i situația. Ce să-i faci!

Chiar! Acesta este Sofronov. Larg, spiritual, spontan.

O! Dar uitasem să vă spun despre Fedin, Surkov, despre Tvardovski și întîlnirea noastră de la Ialta, despre Svetlov, cum și despre tinerii Rojdestvenski, Tușnova etc. Asta însă într-un alt articol.

Al. Andrițoiu

CREION

Acolo unde vrăjitoarele țin sfat

Slojuri de gheață, avalanșe de zăpadă, o vastă întindere pe care se dezlănțuie nestingherite de nimeni și nimic viforantele — asta-i cartea de vizită a platoului Rasvumciorr din munții Hibini. Conform datelor statistice, „mica Antarcidă” din peninsula Kola este bîntuită de viscole timp de 838 de ore pe an. Vîntul suflă cu o putere ce poate doborî oamenii din picioare. Clima este neobișnuit de aspră. În timp ce la Kirovsk, în imediata vecinătate, vremea e calmă, cerul senin, pe platou se ține parcă „sfatul vrăjitoarelor”, cum se exprimă plastic P. L. Osaulenko de la laboratorul meteorologic al regiunii. Deși în exploatarea miniere de pe vîrfurile muntelui ard zi și noapte reflectoare puternice, perdeaua densă de ceață abia poate fi străpunsă. Ea face să „lacrimizeze” impermeabilele muncitorilor, înăbușe zgomotul motoarelor și imbibă totul în jur cu o umezeală persistentă.

Dar despre ce exploatare miniere este vorba și ce forță i-a împins pe oameni într-o bătălie atît de crîncenă cu elementele naturii? Mobilul acestei încăierări este chiar muntele, mai exact platoul pomenit mai sus, care este un imens bloc de apatită, materie primă atît de prețioasă pentru producția de ingrașăminte chimice. Cele 500 milioane de tone de minereu cît ascunde Rasvumciorr-ul sînt o imensă bogăție.

De aceea omul a subjugat muntele. În fața voinței lui de neînfrînt giganții de piatră s-au dat la o parte. Rînd pe rînd au fost construite și date în exploatare rostogole pentru transportul minereului. Acum, în Hibini se lucrează pe trei fronturi: în măruntăiele de granit ale muntelui, la poalele lui și pe vîrfurile veșnic învăluite în ceață. Ingeniozitatea specialiștilor a găsit rezolvarea unor probleme aparent de nerezolvat.

Așadar, cum coboară minereul din vîrfurile muntelui la poalele lui, unde se află combinatul chimic „Apatit”? La baza muntelui s-a construit un tunel de cale ferată care-l străpunge de la un capăt la celălalt. Din vîrf coboară pînă în tunel rostogolele cotite, pe care sînt așezate din loc în loc bariere. Dislocat de explozii, minereul alunecă prin rostogolele, pe o distanță de 600 de metri, pînă la vagoanele basculante aflate în tunel. V-ați putea întreba: ce se întîmplă, însă, dacă minereul se înșepenește în rostogolele? Este totuși o eventualitate care nu se întîmplă. Căci, după ce parcurge distanța pînă la primul cot, relativ scurtă, unde încă nu există pericolul înșepenirii bolovani cad peste bariera rigidă și, lovindu-se de ea, se sfărîmă. În felul acesta li se reduce și din viteză incît porțiunea de drum rămasă este parcursă mult mai lent. Sînt suficiente patru cotituri cu o lungime totală de 150 de metri pentru ca în vîjeliosul torent să nu mai rămînă nici un bolovan de mărime necorespunzătoare. După care ultimii 450 de metri sînt parcurși cu ușurință pe verticală.

Și mai înfricoșătoare decît viforantele sînt, însă, depunerile abundente de zăpadă, mai ales pe vremea liniștită. Împotriva zăpezii viscolite se pot folosi parazăpezile. Montate pe un fel de schiuuri ele înșoțesc, pas cu pas, frontul de lucru. Dar împotriva zăpezii depuse pe timp liniștit? Stratul gros care se depo-

zitează pe platou ar putea fi eventual transportat cu camioane basculante. Dar pentru asta ar fi nevoie ca în fiecare an să se facă 115 000 de curse cu mașini de cite cinci tone. Și atunci inginerii au găsit o altă soluție; au inventat viscolul artificial. Nu pe toată suprafața ci numai pe locul unde urmează să se producă explozia. Pentru aceasta se folosesc motoare de avion cu reacție uzate.

În sfîrșit, inamicul numărul trei — ceața. Reflectoarele cele mai puternice devin pe Rasvumciorr neputincioase: chiar și la depărtări mici ele par niște jalnice pete galbui. Nici farurile pe care le folosesc de obicei șoferii pe timp de ceață nu sînt o soluție ideală. Totuși, multumită proprietății de a lumina doar obiecte cu volum mare, ignorînd picăturile de ploaie și fulgii de zăpadă, ele pot fi utilizate cu mai mult succes decît reflectoarele obișnuite, oricît de puternice ar fi acestea. În viitor însă, ne referim la un viitor apropiat, cînd pe Rasvumciorr vor fi instalate becuri de tip „Sirius” — 300 kW — platoul va străluci ca piața Komsomolskaia din Moscova, luminată acum de un astfel de bec.

Deci, trei probleme și trei soluții îndrăznețe. Iar pentru economia națională milioane de tone de superfosfat și, în ultimă instanță, milioane de tone de cereale.

Alex. Vlad

Gnothi se-auton — „Cunoaște-te pe tine însuși“ (inscripție de pe frontonul templului lui Apollo din Delfi).

Cu fiecare nouă descoperire referitoare la începuturile omenirii ja-loanele sînt mutate tot mai înapoi în trecutul geologic, dincolo de un interval de timp ce depășește un milion de ani. În nesfârșita înlanțuire de generații de la maimuță la om fiecare individ a însemnat un experiment biologic cu sau fără rol în perpetuarea vieții sau experienței de viață. Cu peste două miliarde înaintea erei noastre Heraclit din Efes afirma: „Panta rhei“, adică totul curge, totul evoluează lăsînd în urmă resturile vechilor tipare. Chipul omului străvechi s-a șters de mult în negura vremurilor, redus de adevărat și că posesorul lui re trăiește în noi — dar integrat și transformat.

Fizionomia craniului uman a inspirat multe sentimente și gânduri, de la spaima superstițioasă la eugenia gravă a lui Hamlet. Pentru omul de astăzi, însă, dinamic de viață, care-și îndreaptă privirea spre viitor, craniul are o semnificație mult mai profundă, legată de străvechea chemare: „Cunoaște-te pe tine însuși!“ Pentru ca să-și dea seama ce va deveni omul trebuie să știe ce a fost, să înțeleagă sensul evoluției. Iată dar de ce investigația științifică, în permanenta ei tendință de a reconstitui și de a înțelege adevărul material se adresează din nou craniului, pentru a-i descifra mesajul. Întrebarea ce ne-o punem acum este: poate servi craniul uman la reconstituirea unui portret individual al omului din alte timpuri?

Primii pași

O „fizionomie a craniului“ există fără îndoială, specialiștii prin mîna cărora au trecut multe serii de crani în ajuns să o recunoască de la prima vedere. Ea nu are însă posibilitatea de a evoca direct portretul celui dispărut, „cantitatea de informație“ vizuală fiind insuficientă chiar și pentru o imaginație bogată. În cursul istoriei științei puțini au fost aceia care au sperat că vor putea arunca o punte de la craniu la portret, deși relația morfologică dintre aceste două elemente s-a lăsat și mai puțin clară în mîna pionierilor morfologiei umane, și a marilor artiști plastici, ca și primilor anatomiciști. Pentru aceasta a trebuit să se scurgă o întregă perioadă de mîndire evoluționiste și să apară stimulul: descoperirile de crani vechi. Visul antropologului din perioada „romantică“, reinvierea chipului omului străvechi, al omului maimuță descoperit de Darwin, Huxley și Haeckel cerea să fie materializat. Urmărind îndeaproape descoperirile de fosile, o serie de anatomiciști și sculptori au încercat primele reconstituirii de portrete după craniu. În 1887, H. Schaaffhausen din Bonn refăcea o serie de portrete ale unor oameni din epoca bronzului, în 1889 anatomistul I. Kolmann și sculptorul Buchly reconstituie fața unei femei aparținînd perioadei lacustre iar F. B. Solger realizează, în 1910, chipul unui neanderthalian de la Le Moustier. Ceva mai tirziu problema a fost luată în discuție de R. Martin, H. Eggeling și M. Boule care au reușit, la rîndul lor, să reconstituie portrete după craniul neanderthalien. Iar MacGregor, fără a avea pretenția de a reda fizionomia individuală, a abordat chiar mai multe nivele evolutive — de la pithecanthrop, la omul de Cro-Magnon.

Dar, paralel cu aceste încercări, specialiștii au preluat și o operație înversă, anume identificarea craniului prin suprapunerea clișeului acestuia peste fotografia sau portretul artistic al persoanei dispărute. Procedeele a fost folosit și la recunoașterea osemintelor lui Goethe, Schiller și Bach, ca de altfel și într-o serie de cazuri din domeniul criminalistic.

Se deschid perspective

Figura artistului anatomist ce se ocupa cu disecția în pivnițe tînuite, deseori chiar cu riscul vieții, ur-mărit și terorizat de

inchiziție, a fost de mult dată uitării. Omul modern, obișnuit cu știința, nu mai poate concepe decît laboratoare albe, confortabile, ce sugerează unciori ideea că descoperirile vin aproape de la sine. Să nu ne închipuim, însă, că știința modernă n-are nevoie de o mare doză de curaj care, în unele împrejurări, poate ajunge pînă la eroism. Căci scepticismul unor cercuiri științifice poate fi un adversar mai redutabil chiar decît inchiziția iar în domeniile noi de investigație riscul este destul de frecvent.

De acest lucru era probabil conștient și Mihail Gherasimov, în timp ce-și efectua disecțiile pe crani în morga Lefortovski din Moscova. De dat înapoi, însă, nu a dat cu toate că, ne mărturisește chiar el, era sceptic în ce privește posibilitatea reconstituirii unui portret individual după craniu. Activitatea, faptele aveau însă să-i schimbe părerea, deschizîndu-i neașteptate perspective.

Începuturile activității lui Gherasimov se situează prin anul 1927 cînd, la rîndu-i, încearcă reconstituirea figurii pithecanthropului și omului de Neanderthal. Dar abia după 11 ani avea să realizeze prima reconstituire, pur empirică, conformă cu concepția proprie, formulată astfel: Spre deosebire de portretul artistic, reconstituirea după craniu nu este subiectivă, ci strict obiectivă... Reconstruită în mod documentar după craniu, ea (figura) se apropie cel mai mult de portretul subiectului al cărui craniu a servit drept bază pentru reconstituire.

Pe calea succesului

În 1939 s-a procedat la deschiderea mormîntului din marmoră al lui Iaroslav cel Înțelept, mare cneaz al Kievului, care a domnit între anii 1019—1054. Operația a avut loc la Kiev, în catedrala Sf. Sofia, presupusa-i ctitorie. Scheletul găsit în mormînt aparținea, fără îndoială, importantului personaj. Chemată la fața locului pentru reconstituirea portretului după craniu, Mihail Gherasimov examinează antropologic rămășițele domnitorului. Subiectul fusese un om matur, spre declinul vieții, de statură înaltă, pe scurt, un tip de slav cu unele trăsături nordice. Conformarea scheletului arăta că omul fusese șchiop. În fața lui Gherasimov nu se afla o problemă ușor de rezolvat: dacă identificarea scheletului era asigurată, în schimb antropo-

Cum să nu te bucuri de întîlnirea cu un pithecanthrop? — pare a spune figura zîmbitoare și jovială a profesorului M. Gherasimov.

Craniul poate

logul nu dispunea de nici o metodă de reconstituire a portretului după craniu. Și, chiar dacă ar fi reușit să realizeze reconstituirea, nu avea la îndemînă nici o posibilitate de control, pentru că nici un portret de-al cneazului nu rezistase vremii. Reconstituirea, o dată terminată și completată cu amănuntele vestimentare obținute prin cercetări arheologice paralele, a produs totuși un mare efect. Figura inteligentă a lui Iaroslav era perfect veridică! Verificarea, sau mai bine zis surpriza cea mare a venit, însă, la scurt timp după aceea: o frescă descoperită concomitent, în aceeași catedrală, sub un strat de tencuială înfățișa figura unui bătrîn impunător. Atît portretul cît și reconstituirea realizată de Gherasimov reprezenta una și aceeași persoană, cu toate că între cele două lucrări se întindea un interval de timp de 900 de ani!

„Tigrul șchiop“

Moscheea Hur Emir din Samarkand adăpostește reliefve prețioase. În acest sanctuar musulman, cu o vechime de cinci secole, odihnesc rămășițele pămîntești ale unor oameni iluștri, cărora religia mahomedană le interzicea să-și facă portretul. Cel mai însemnat dintre ei este Timur Lenk, „Tigrul șchiop“, succesorul Horezmului, biruitorul Hoardei de aur, al Turciei și al Indiei, mort în 1405 în cursul unei campanii în China. Tradiția ni-l transmite cu un păr bogat, roșu, șchiop, defect căpătînt în urma unei lupte în care a fost rănit la picior. Și tot legenda ne mai spune că într-o luptă, înfrîntîndu-și din greșeală propriul tată, Targai, și descoperind confuzia în ultima clipă i-a oprit acesteia sabia cu mîna pentru a nu-i pune în pericol viața.

timpul domniei lui portretul reconstituit milenii!

...și al artiștilor

Cînd s-a instituit lizatorii medaliei au mai apropiat de al „Nelson al Rusiei“, perpetuaseră, însă, cu înfățișarea amir portretele artistice ca pe un aristocrat și o expresie rece-a marilor demnitari amintirea caracterul titudinilor sale de mare din minăstire osemintele lui Ușakov uniformei, au fost primul moment aedanța dintre craniu Suprapunînd clișeul tat, discordanța se a trivea cu ovalul feței comparativ craniul îl reprezintă totuși la ochi și la neuroci din moda epocii care și aleas, conferi blefă „dimensională“ tribuirea unei note tul reconstituit de Ușakov ca pe un de expresivitate bărl nat om de te.

O dală de piatră îmbrăcată în onix închidea acestul la sicriul din lemn plin cu marmoră. Și în interior se aflau osemintele aceluia care odinioară înscălmintase întreg Orientul. Evenimentul a incipit cu izbucnirea Mariului Război pentru Apărarea Patriei. Cu toate greutatele ivite din această cauză, savantul a lucrat intens atît la identificarea scheletului cît și la reconstituirea portretului după craniu. Subiectul prezenta urmele unei infirmități la un picior, semnul unei rani la brațul drept, resturi de păr roșu și o mustață de tip mongol. După reconstituire, portretul rezultat a pus în valoare chipul unui mongol impunător, un adevărat viteaz, caracterizat de o deformare corporală în urma infirmității de la picior, cu brațul drept anchilozat dar nu atrofiat, cu părul roșu și lung — cum li se cădea luptătorilor să poarte — și cu o mustață caracteristică.

În sprijinul arheologiei ...

În ultimul secol premergător erei noastre, în timpul cîntetatei, în Neapolis, cetatea scitică din Crimeea un rege era înmormîntat într-un sarcofag sumptuos. În drumul spre eternitate îl însoțeau aproape 800 de obiecte din aur curat, precum și alte peste 70 de morminte care îi țineau societate în impunătorul mausoleu. Un singur element lipsea din bogăția care-l înconjura: numele. Craniul iluștrului necunoscut a fost trimis maestrului Gherasimov. Piesa, masivă, prezintă o deformare artificială prin ligaturi aplicate pe cap încă din frageda copilărie — procedeu de înfrumusețare practicat de sciți și sarmați — a dat posibilitate savantului să efectueze o lucrare deosebit de interesantă. Gherasimov a lucrat deosebit de reconstituit suvițe de păr, o barbă ascuțită, îmbrăcămîntea epocii și... arheologii l-au recunoscut pe Scilurus, vestitul rege al sciților din Neapolis, conducătorul Olbiei și conducătorul campaniei de la Heron. Basoreliefurile și monedele bătute în

Descoper
ipoteze
anticipa

Neanc

ovesti

mod frapant cu
mov după două

Portretul lui Schiller

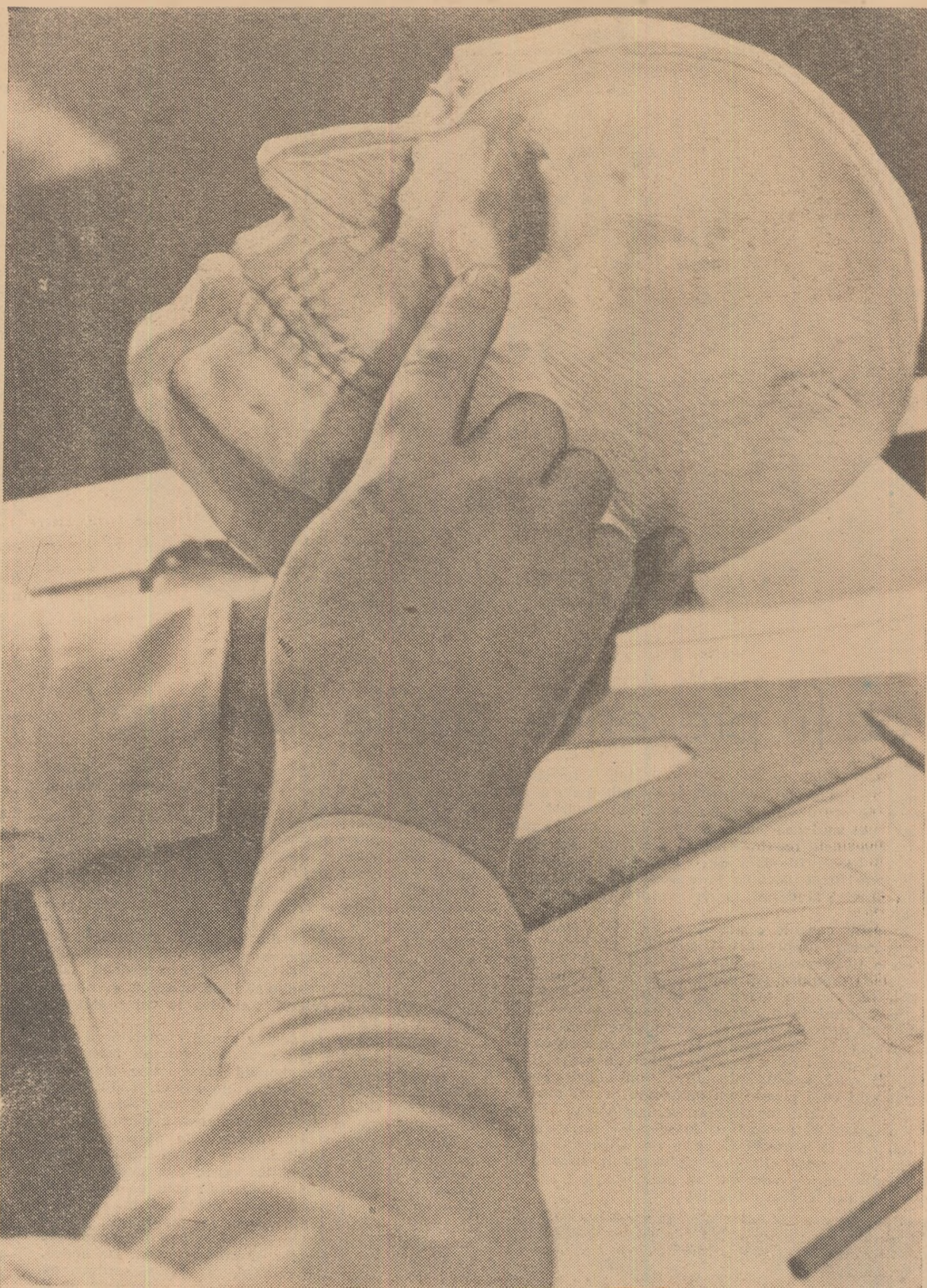
La fel de zbuciumată ca și existența sa a fost și soarta osemintelor marelui poet german Friedrich Schiller. Inmormintat la Weimar în 1805, într-un cavou comun al cimitirului, rămășițele poetului au fost grav periclitat în urma unor lucrări de reamenajare. Dragostea contemporanilor noștri față de marele poet s-a tradus, însă, prin adevărate acte de abnegație: o noapte întreagă un admirator, primarul Schwabe, a răscolit cavoul până a reușit să găsească un craniu care să corespundă cu semnalmentele din timpul vieții, adică un cap robust, cu dentiția intactă. Maxilarul a fost găsit de abia în noaptea următoare, după care prosectorul Schröter a închis osemintele salvate într-o casetă din biblioteca din Weimar iar de acolo au fost trecute în cavoul princiar construit de Carl August. Desigur, controversele între specialiști cu privire la autenticitatea scheletului n-au întârziat să apară. Anatomistul Froriep a scos la iveală un alt craniu, respins de majoritatea celorlalți ca fiind de femeie, dar pe care nimeni nu l-a eliminat din grija de a nu se săvârși o greșeală ireparabilă. În 1959, cu prilejul restaurării sarcofagului lui Schiller, aflat într-un cavou comun cu Goethe, specialistul Ullrich din partea Academiei germane de științe apelează la experții și reconstituirea lui Mihail Gherasimov. Aceasta urma să decidă și a decis: prin reconstrucție grafică el a eliminat craniul lui Froriep iar pe baza piesei din sarcofag a obținut, în 1961, o reconstituire corespunzătoare portretelor artistice ale epocii, atât ca înfățișare cit și ca ținută. Alături de bustul lui Schiller, realizat de Dannecker, portretul științific al lui Gherasimov vine să confirme definitiv înfățișarea fizică a marelui scriitor și cetățean.

★

Opera lui Mihail Gherasimov nu se rezumă la exemplele de mai sus. Față de încercările sporadice ale înaintașilor săi, el are marele merit de a fi pus bazele unei metode științifice de reconstituire a portretului după craniu, prin studii aprofundate asupra corelațiilor anatomice ale feței. Iar standardele pentru grosimea țesuturilor moi ale capului stabilite de el constituie o bază obiectivă pentru dezvoltarea pe mai departe a metodei. Reconstituit pe această cale, portretul devine un mijloc direct de cunoaștere a tipului uman din diferite epoci, de unde marea sa valoare științifică și obligația ce revine specialiștilor de a studia cât mai multe cazuri, pe un interval istoric cât mai mare. Exemplul lui Gherasimov a prins teren și în țara noastră, de asemenea în Polonia, în R.D. Germană și alte țări. Craniul uman începează de a mai fi un simbol al morții, dat fiind că el posedă virtutea de a deschide largi perspective spre viața din trecut. Așa cum cercetătorului de teren îi apar cu prilejul săpăturilor lucruri neobișnuite, neașteptate, tot așa antropologul specializat în reconstituiri de portrete după craniu îl apar surprize, care răsar din propriile sale miini.

Dr. Cantemir Rîșcuția

Institutul de cercetări științifice
medico-judiciare
„Prof. Mina Minovici”

Va mai trece puțin timp și acest craniu va căpăta și el o fizionomie.

Academia de Științe a U.R.S.S. a publicat recent lucrarea profesorului Boris Porșnev, intitulată „Problema hominoizilor relicve în etapa actuală”. Nu sint biolog și de aceea nu cutes să mă refer la această lucrare ca un specialist. Mă voi mărgini dar să expun pe scurt ipoteza profesorului Porșnev.

Problema omului zăpezilor a mai fost expusă în ziare. Ea a prilejuit nenumărate opinii „pentru” și „contra”, soluții „definitive”, interviuri luate savanților, exploratorilor, sportivilor... Ba, Edmund Hillary, cuceritorul Everestului, a încercat chiar s-o rezolve prezentând publicului un... scalp fals! Până la urmă, afacerea aceasta senzațională a sfârșit prin a plictisi publicul și subiectul s-a epuizat: omul zăpezilor a dispărut din coloanele ziarelor.

Cartea profesorului Porșnev se prezintă ca un dialog cu un contrazicător imaginar. Încheind dialogul, profesorul scrie: „Dacă din întâmplare ai reuși să capturezi sau să ucizi un om al zăpezilor, dragă colegă, n-ai ajunge la nici un rezultat fără cărțulia asta”. Nu-i un paradox, ci concluzia logică a principalei idei a autorului, formulată astfel: „Majoritatea oamenilor socotesc că problema omului zăpezilor va fi rezolvată printr-o întâmplare senzațională: cineva va reuși să-l captureze sau să-lucidă și în felul acesta vor fi puse bazele unei noi științe... Dar știința nu poate face nimic fără butoiul de pulbere. Ceea ce este necesar, în primul rând, e tocmai ipoteza prealabilă”.

Un om? Al zăpezilor? Nici una, nici alta...

Așadar, care e ipoteza profesorului Porșnev? Și cum o justifică el? Profesorul Porșnev analizează minuțios peste 1000 de mărturii despre omul zăpezilor și afirmă că denumirea trebuie revizuită, deoarece nu-i vorba de un om în accepția uzuală a cuvântului; iar epitetul „al zăpezilor” nu-i deloc potrivit, deoarece zăpezile Himalaiei nu fac decît să trădeze întimplător ființa care ne interesează... Înainte de a renunța însă la acest termen incorect, să încercăm a analiza obiectul pe care-l desemnează. Lucru care a și fost făcut de profesorul Porșnev cînd a studiat, cu o deosebită atenție, toate mărturiile scrise sau de altă natură, referitoare la problemă. Aceste mărturii ne-au fost transmise de-a lungul secolelor de diferite popoare (de pildă, scena înfățișată pe podiumul amfiteatrului din Pompei și care reprezintă un

tigru în luptă cu o ființă stranie, jumătate om, jumătate maimuță).

Urmele omului zăpezilor au fost fotografiate în Himalaia și în America de Nord. Crochiuri după urmele lui au fost făcute în Caucaz. Ampretele nu contrazic de fel numeroase descrieri ale urmelor: ele ne conving definitiv că seamănă cu cele lăsate de om și, totuși, diferă. „Diferențele acestea — conchide profesorul Porșnev — sint aproape identice cu cele dintre piciorul omului de Neanderthal și acelea ale omului modern”. În fine, o altă concluzie a reieșit din compararea unei mîini mumificate aparținînd omului zăpezilor și provenind din mănăstirea Pangboce (Nepal) cu aceea a unui neanderthaloid. După profesorul Porșnev, mina de la Pangboce „nu diferă de mina omului modern mai mult decît aceea a omului de Neanderthal”.

Profesorul Porșnev a adăugat cărții sale o hartă a Asiei pe care sint însemnate, în afara reperajelor contemporane, vetrele care indică repartiția hominoidului relicvă (aceasta e, de altfel, și denumirea pe care autorul o propune pentru ființa de care vorbim). Această hartă este intru totul conformă cu „ipoteza neanderthaloidă” a originii omului zăpezilor.

La hotarele Oicumenei

„Un proces rapid și intens se desfășura în clanurile străbunilor noștri, oamenii de Neanderthal: separarea indivizilor care urmau să rămînă în stadiul animal. Căci nu toți strămoșii noștri au devenit oameni! La început polarizarea aceasta se făcea, probabil, pe un teritoriu de folosință comună, din cauza unei comunicații reduse. Separarea teritorială nu s-a produs decît tîrziu. Răspîndindu-se pe glob, oamenii îi împingeau progresiv pe neanderthaloidi spre regiunile încă neocupate. De obicei ei își instalau așezările de-a lungul marilor fluvii, obligîndu-i pe neanderthaloidi să viețuiască între fluvii și riuri sau respingîndu-i neconținți spre hotarele Oicumenei, în deosebi spre Marele Nord. Apoi, după valorificarea nord-estului asiatic, ei au fost respinși în continentul american...”

Dar dacă omul zăpezilor este cu adevărat un neanderthaloid, de ce nu l-au recunoscut antropologii din zilele noastre? „Dacă, spre deosebire de alții, am reușit să „identific” omul zăpezilor — răspunde profesorul

Porșnev — aceasta se datorește numai concepției mele ecologice elaborate în prealabil, ca și unei concepții filozofice, conform căreia anumiți hominoizi fosili aparțineau lumii biologice ante-sociale”.

Profesorul Porșnev și-a conceput ipoteza sprijinindu-se pe o seamă de curente recente ale științei contemporane care se ocupă cu studierea problemei omului de Neanderthal. Ultimele cercetări arheologice nu mai îngăduie afirmația că omul de Neanderthal nu poate fi conceput fără unelte de piatră. Și mai există o părere care devine contestabilă; pînă nu de mult se credea că neanderthaloidii au pierit la sfîrșitul unei perioade relativ scurte după formarea omului de tip fizic contemporan. Descoperirile antropologice, din ce în ce mai numeroase, demonstrează însă contrariul: neanderthaloidii de diferite tipuri și forme au viețuit pînă în primul secol al erei noastre!

Umbra omului

„In concluzie — afirmă Boris Porșnev — neanderthaloidii nu s-au stins încă. Ei i-au urmat pe oameni de-a lungul întregii lor istorii ca o umbră. În același timp, însă, între ei exista o deosebire din ce în ce mai pronunțată. Neanderthaloidii relicve n-au rămas la stadiul de dezvoltare de la care a început evoluția ce a culminat cu omul modern. Dar nu se mai pricepeau să folosească unelte de piatră și, spre deosebire de hominoizii fosili din pleistocen, ignorau focul. Deosebirea aceasta reprezintă, după părerea mea, o confirmare convingătoare a teoriei antropogenezei formulată de Engels. Un grup de hominoizi a optat pentru muncă și astfel a dat naștere oamenilor, a constituit o societate, a inventat vorbirea etc., etc. Ceilalți au neglijat munca; ei nu s-au oprit în dezvoltarea lor dar au pierdut însușirile pe care le aveau strămoșii. Cu alte cuvinte, au evoluat ca animalele”.

Ipoteza prealabilă a fost astfel formulată, butoiul de pulbere există. Dar știința? Autorul e de părere că mai trebuie să așteptăm. „Căci — arată el — e mult mai puțin important să dobori un exemplar din această specie, smulgîndu-l cu un foc bine ținut din mediul în care trăiește decît să găsești cheia enigmei apropiindu-te de el în acest mediu”.

Iuri Zerceaninov

...in
corpore
sano

Pot fi prevenite cariile dentare?

Trezeci și doi de dinți, cîți are omul, înseamnă trezeci și două de posibilități de îmbolnăvire deoarece fiecare dințel se poate îmbolnăvi separat. Să-lăsați cea mai des întâlnită este caria, considerată drept cea mai frecventă boală a omului. Se socotește că astăzi 70—97% din populația globului are carii. Este firesc deci ca preocuparea pentru prevenirea acestei afecțiuni să devină din ce în ce mai actuală.

Care sînt cauzele cariei dentare? Cea mai veche ipoteză despre cauza apariției cariilor este aceea a fermentației acide a hidraților de carbon (făinoase, dulciuri). Acidul lactic produs prin această fermentație atacă cu timpul smalțul dințelui, în special la punctele de contact dintre dinți unde sînt reținute resturile alimentare. Prin această „poartă de intrare” își fac drum microorganismele din gură care provoacă inflamația pulpei dințelui. În gură există, într-adevăr, un număr imens de microbi care găsesc aci substanțe hrănitoare necesare dezvoltării lor. Într-un miligram de „depozit” prelevat de pe dinți se găsesc 800 de milioane de microbi la persoanele care nu utilizează peria de dinți. Această cifră uriașă poate fi scăzută la 6—7 milioane de microbi pe miligram, cît se găsesc la dinții curățați regulat.

este o metodă utilă de a produce o salivă abundentă care protejează dantura, ajutînd de altfel și la o mai bună digestie.

Felul alimentației joacă și el un rol important. În primul rînd constituția alimentelor. Alimentele cu o constituție mai densă curăță suprafața dințelui și întăresc legătura dintre acesta și alveolă. Dimpotrivă alimentele moi, lipicioase, care nu necesită eforturi de mestecare duc la „lene masticatorie”, favorizînd depunerea de piatră dentară (tartar) care se formează din resturile alimentare, din sărurile minerale precum și din microbii cavității bucale. Alimentele prea reci sau prea fierbinți contribuie evident la îmbolnăvirea dinților și consumarea lor va fi evitată mai ales la cei predispuși la carii dentare.

Alimentația va fi deci cît mai completă și mai bine proporționată (un exces de dulciuri favorizează formarea cariilor), bogată în vitamine (mai ales vitaminele A, C și D) săruri (de calciu, fosfor, fluor) și sub formă cît mai tare (coață de piine, fructe, crudități) care să solicite mestecarea viguroasă.

În prevenirea cariilor dentare un mijloc de seamă îl constituie întreținerea igienei bucale prin periajul dinților și clătirea gurii. Din această afirmație se naște firesc întrebarea: prin ce mecanism periajul poate preveni caria dentară? În șanțurile și spațiile dintre dinți, în urma mestecării, rămîn resturi alimentare care se descompun iar produsele ce rezultă atacă dințele și produc caria. De aceea, dată fiind poziția verticală a acestor șanțuri, nu se va da periei numai o mișcare orizontală ci și una verticală, pentru ca ea să poată îndepărta resturile alimentare.

Spălarea dinților este obligatorie seara înainte de culcare pentru a îndepărta resturile alimentare care în cursul nopții ar avea timp să fermenteze. De asemenea dinții se vor spăla dimineața la sculare.

O ultimă măsură importantă pentru prevenirea cariilor este controlul periodic al danturii la stomatolog, cel puțin de două ori pe an. În felul acesta se pot depista cariile incipiente al căror tratament e mult mai ușor.

Dr. A. Protopopov

Un medicament agreabil:

MIEREA DE ALBINE

Cercetătorul sovietic N. Ioirici a publicat o lucrare interesantă în legătură cu utilizarea mierii de albine în terapeutică. Aproape nu există domeniu al patologiei în care mierea de albine să nu-și fi dovedit calitățile ei excepționale. Iată cîteva utilizări.

În plăgi și rîni care nu cedează la tratamentele obișnuite, aplicarea unor soluții de untură de pește și miere s-a dovedit salutară. Proporțiile soluției sînt: miere de albine 80 grame, untură de pește 20 grame, xeroform 3 grame.

Mierea de albine combinată cu zeamă de lămîie (zeama de la o lămîie la 100 gr. miere de albine) are o acțiune favorabilă în cataruri ale căilor respiratorii (faringită, laringită etc.), răceală, gripă. Se va folosi combinația amintită pentru îndulcirea ceaiului (2—3 pahare pe zi). Se va respecta ropausul la pat în acest timp, deoarece miera produce o transpirație excesivă.

Bolnavii de inimă pot consuma cu bune rezultate circa 70 gr. miere zilnic, timp de o lună-două. Acest tratament îmbunătățește circulația, întărește inima, normalizează compoziția sîngelui, crește conținutul de hemoglobină al globulelor roșii.

În bolile digestive miera poate avea multiple întrebuințări. Ea este un bun remediu împotriva constipației, a hiperacidității gastrice, a gastritelor cu hipersecretie. În ulcerul gastric și duodenal, durerile, arsurile și greața dispar după un tratament cu miere. Bolile de ficat hepatita cronică, colecistopatiile sînt de asemenea influențate favorabil de o cură de miere.

Bolile sistemului nervos sînt printre cele mai vechi maladii tratate cu miere. Vechii greci și romani considerau miera ca un sedativ și un soporific. Avicenna recomandă mici doze de miere în insomnie. Într-adevăr, soluțiile de apă (sau ceai de tei) cu miere calmează sistemul nervos, iar un pahar de apă cu miere luat înainte de culcare asigură un somn liniștit.

Mierea mai are acțiuni binefăcătoare în unele boli de piele, în cosmetică, în boli de ochi, în boli de copii.

Esculap răspunde...

P. H. — Singeorz-Băi: Este vorba de o nevralgie a filetelor unor nervi ai feței (facial, trigemen), datorită de obicei unor carii dentare sau sinuzitei. Această nevralgie dispare temporar cu ajutorul antinevralgicelor dar nu se vindecă decît prin tratarea infecției care o provoacă (dentară, sinuzală).

NICOLAE SOARE — București: Migrena, ca și celelalte sindroame dureroase ale capului reprezintă o modalitate de reacție la diferite cauze care afectează atât terminațiile nervoase din regiunea respectivă cît mai ales tonusul vascular. Nu se poate vorbi deci de migrenă ca maladie, ci de migrenă ca sindrom. Există diferite forme de migrenă, după cauza care o provoacă. În cele mai multe cazuri este vorba de o dereglare a glandelor endocrine, tulburări în funcționarea sistemului neuro-vegetativ, stări alergice. Este interesant că, adesea, migrena coexistă cu alte sindroame cauzate de tulburări asemănătoare: astm, colita mucoasă, edeme anafilactice, angina pectorală vasomotorie, epilepsia etc. Nu este locul să intrăm în detalii asupra acestor probleme. Vom reveni într-un articol special. În ce privește tratamentul crizelor migrenoase citiți răspunsul dat în nr. 8, tov. Maria M. — Ploiești

TĂTARU GH. — Giurgiu: Tulburările descrise de dv. au la bază o slăbire a sistemului nervos. Aceasta este prima cauză care trebuie avută în vedere și tratată. În plus aveți nevoie de o serie de examene de specialitate complimentare (examen dermatovenerian, examen chirurgical etc.) pe care vă indicăm să le faceți la policlinica teritorială respectivă. La vîrsta dv. aceste tulburări sînt uneori posibile, de aceea nu trebuie să vă alarmați dar nici să le neglijați.

ANY B. — Tirnăveni: Tratamentul împotriva tartarului dentar se face în toate serviciile stomatologice din țară. Adresați-vă unui medic stomatolog și nu mai încercați remedii propuse de profani.

MIRZA ELENA — Ineu: Crizele de astm sînt întreținute de obicei de un „cerc vicios” neurovegetativ pe un teren predispus (scleroze pulmonare, bronșite cronice, leziuni tbc). Se impune, deci, în primul rînd căutarea afecțiunilor pulmonare cronice, tulburările „terenului” și a echilibrului neurovegetativ. Ați urmat astfel de investigații? Numai printr-un examen medical și

de laborator amănunțit se poate descoperi forma de astm, pentru a se trata fiecare în parte (astm alergic, astm bronșic etc.). Vă recomandăm să citiți în revista noastră articolul pe care îl vom consacra asimului.

GH. C. — București: Ineficacitatea parțială sau totală a tratamentelor preconizate în scleroza în plăci, apariția mai frecventă a acestei boli în ultimii ani, precum și precizarea cauzei acestei boli (origină virotică pe substrat alergic cu tulburări metabolice) au dus la apariția unor noi metode de tratament pentru combaterea agenților cauzali. Dintre tratamentele antiinfecțioase menționăm: hidrazida, antibioticul întrebuințat și în tuberculoză, vaccinuri, de tipul Margulis-Subladze; tratamente antiinflamatorii: injecții cu salicilat de sodiu intravenoase, corticosteroizi (ACTH și Cortizon); tratamente cu acțiune metabolică: vitamina B12, extras pancreatic etc. Numai medicul specialist va indica, însă, tratamentul adecuat, care va fi urmat sub directă sa supraveghere.

VERMEȘTER VASILE — Sighet: Adresați-vă Institutului „Mecnikov” din Harkov care prepară vaccinul. Precizăm că indicațiile publicate de acest institut preconizează că efecte bune se observă în cazurile incipiente, unde fenomenele spastice sînt mai puțin accentuate și unde există simptome meningeale, ca tulburări de sensibilitate și tulburări sfinceriene. Rezultatele sînt mai puțin constante în cazurile avansate, cu paralizii spastice ale membrelor și tulburări cerebeloase

PETRU CRULEA — Moșnita Veche: Ne bucură că apreciați materialele publicate în această pagină. Vom căuta să vă fim utili și pe viitor cu sfaturi și îndrumări medicale. În ce privește afecțiunile dv., tratamentul constă în evitarea eforturilor mari și susținute atît fizice cît și intelectuale. Educația voinței este unul din cele mai utile mijloace de combatere a stărilor de rău pe care le aveți. Cum la dv. predomină fenomenele de irascibilitate crescută, anxietate, este indicată folosirea, cu avizul medicului, a calmantelor pe bază de brom, cloral, valeriană. Este necesară, de asemenea, asanarea eventualelor focare de infecție (dentare, amigdalene, apendiculare), tratamentul afecțiunilor locale (aerofagie, meteorism etc.), echilibrarea formulei endocrine, tratamentul simptomatic (insomnie etc.).

varietăți medicale

Oxigenul împotriva arsurilor

Cercetătorul sovietic Seremat propune un nou tratament în arsuri care constă în oxigenarea plăgii. Sub acțiunea unui jet de oxigen, la o presiune de 0,5 pină la 1 atmosferă, procesele reparatoare din plagă se intensifică, circulația în zona arsă se ameliorează și epitelizarea (și deci vindecarea) se accelerează. În același timp, prin oxigenarea plăgii se realizează un efect analgezic, bactericid și stimulator.

Noi perspective în tratamentul aterosclerozei

În laboratorul unei fabrici de medicamente din Moscova a fost produs pe cale sintetică beta-sitosterina, o materie primă valoroasă din care se prepară hormoni sexuali și medicamente antiaterosclerotice. Pînă acum acest produs se extrăgea din măduva spinării vitelor cornute dar existența lui în cantități extrem de mici făcea imposibilă utilizarea sa pe scară largă.

Fructe și legume cu... medicamente

Medicii sovietici sînt de părere că substanțele chimice din medicamente sînt deseori prost asimilate de organism. Din această cauză unele medicamente devin inefficiente sau dăunătoare.

Ar fi preferabilă, de aceea, incorporarea acestor medicamente în legumele și fructele uzuale. Îmbogățindu-se pămîntul pe care se cultivă acestea cu substanțele medicale necesare, „produsele” rezultate ar putea fi folosite în tratamentul diferitelor boli. Rezultate asemănătoare s-ar putea obține prin încrucșarea unor plante alimentare cu plante medicinale.

Vaccinare prin aerosoli

Medicul sovietic Serghei Smirnov a prezentat recent o nouă metodă de vaccinare prin aerosoli. Într-o cameră mare în care pot intra deodată 100—120 persoane se așează un „generator” de aerosoli și un ventilator. Din aparat se răspîndește un vaccin uscat depus pe un praf inert. Ventilatorul „introduce” în căile respiratorii ale pacienților vaccinul respectiv.

Clinica de stomatologie chirurgicală din Moscova. Dinții bolnavi sînt extrași, tratați (în atara cavității bucale) și apoi reimplantați.

Mulți alți factori care țin de alimentație, de modul de a mesteca alimentele, de felul de pregătire a mâncărilor, de aportul de anumite săruri minerale și vitamine — contribuie de asemenea la producerea cariilor dentare.

Este interesant de arătat astfel că obiceiul de a mânca grăbit, de a nu mesteca suficient poate contribui la îmbolnăvirea dinților. Cum? Un rol important în apărarea dinților îl are saliva, care diluează și antrenează resturile alimentare și microbi. Procentul mic de carii la incisivii inferiori este datorit tocmai faptului că aceștia sînt în contact mai mare cu saliva. A mânca încet, a mesteca bine

— Deocamdată... deocamdată doar patruzeci, patruzeci și șapte!

— Stop!

Aparatele încep să crească la cifrele anunțate.

— Cantitatea de energie? întrebă răgușit Valentin.

— O mie șase sute patruzeci de miliarde de electronvolți. ...Și se pare că sintem vii...

Gromov trecu prin fața aparatelor, apoi se opri din nou la energometru. Rosti:

— Mai departe, Felix. Dar te rog, fără glume.

Ultima valoare a mărimii fluxului de antiparticule era de o mie opt sute nouăzeci. După aceea releul blocajului făcând puternic și săgețile aparatelor alunecară încet spre zero. Acceleratorul se decuplase.

— Ce s-a întâmplat?

Gromov își frecă miinile, nervos.

— Ce s-a întâmplat, Alexei Efimovici?

Alexei Efimovici se aplecă deasupra rețelei metalice, care închidea releul de blocaj și spuse printre dinți:

— Habar n-am... Ciudat. S-o luăm de la capăt... Felix deplasă vernierul la o sută de miliarde electronvolți. Aparatele rămăseră nemișcate. Releul blocajului nu se cuplase.

— Se pare că acceleratorul nu mai funcționează...

După câteva minute eram cu toții în fundul puțului, îmbrăcați în costumele de protecție. Becurile ardeau strălucitor pe pereți luminând corpul negru al acceleratului. Capătul ascuțit, înconjurat din toate părțile de contoare, se înfîșea în peretele de beton. Totul era ca și înainte cu o oră. Fără să aștepte alte dispoziții, Felix deșurubă piulițele laterale și demontă corpul acceleratului.

— Totul e în ordine. Vid — zece la puterea minus treisprezece...

Am înconjurat de câteva ori înfricoșătoarea instalație, încercând să observăm o cifră de mică modificare în construcția ei.

— Poate... — începu Gromov. Dar chiar în clipa aceea

se auzi glasul Galiei Samoilova, aplecată deasupra duzei injectorului:

— Ia vedeți ce s-a întâmplat! Priviți!

★

Ceea ce-am văzut m-a făcut să tresar. La capătul conului de grafit lustruit atârna o uriașă picătură neagră, care începuse să se desprindă și să cadă jos. Până atunci, nu văzusem niciodată grafit topit.

— Uimitor — șopti Alexei Efimovici. — Asta-i ceva nou.

Am tăcut mult timp, nitindu-ne la masa strălucitoare ce atârna de capătul duzei. Până la urmă nu m-am putut stăpîni și am întrebai:

— Ce facem?

Gromov mă privi mirat.

— Cum ce? Repetăm experiența. Înlocuiți rapid duza și injectorul.

În ziua aceea, exact în același fel, au mai fost scoase din funcție încă trei duze. Ele începeau să se topească la energia de o mie nouă sute de miliarde de electronvolți...

— Dacă am putea atinge două mii de miliarde — șopti visător Felix.

— Ar fi interesant să vedem cum arată un aliaj din beton, oțel, nichel, cuarț, ceramică și grafit.

Alexei Efimovici se uită la el sever.

— Felix. Ți-am interzis să glumești! Adu camera de televiziune.

Am reluat experiențele abia peste două zile. La început nu prevăzusem necesitatea instalării în puț a unei camere de televiziune pentru că nimeni nu se aștepta la nici un fel de efecte vizuale. Ne-am chinat două zile ca să montăm camera, în așa fel încît să se poată observa ce se întâmplă lângă duza cînd energia particulelor atinge valoarea critică. În timpul experienței următoare, Felix sări

POȘTA REDACȚIEI

GHEORGHE VIERU și NICOLAE MITRU — Piatra Neamț: Adresa unor filatelisti sovietici: Oleg P. Ivanov, gorod Kalinin, glavpocitam, do vostrebovania; Pișcenko Anatoli, Rostov na Donu, gorod Bataisk, ulița Panfilova, dom 10, kv. 2.

ILIE PANICI — Timișoara: Vă mulțumim pentru sugestii. Vă putem comunica adresele unor tinere care lucrează în producție și urmează cursurile unor școli serale: Lidia Vașnova, Celiabinskaja oblasti, Krasnoarmeiski raion, selo Miasekoe, Raipotrebsoiuz; Jenea Kitavteva, Permskaia oblasti, gorod Ciusovoi, ulița Metrostroevskaia, dom. 8.

ING. ALEXANDRU DARIE — București: Într-adevăr, sînteți posesorul unei impresionante colecții filumeniste. Sperăm să vă fie utile și noile adrese de filumeniști leningrădeni pe care vi le furnizăm: Nikolai Ogromnov, gorod Leningrad F-31, Nab. reki Fontanki 117, kv 202; B. Liuminarski, Leningrad D-14, Baskov per., dom 39, kv 21.

IVAN NEGOIȚĂ — Galați: Fotografia apărută în nr. 3/1964 al revistei noastre o reprezintă pe muncitoarea Galina Martinovskaia, de la uzina de rulmenți nr. 1 din Moscova. Ii puteți scrie la uzină: Pervii gosudarstvennii podšipnikovii zavod, Moskva. Această uzină moscovită este membru colectiv al Asociației de prietenie sovieto-romine.

IOAN MARCOCI — com. Săveni, raionul Fetești: Vă sfătuim să scrieți birou-

lui de informații din Odesa (Spravocinoe biuro), specificînd toate amănuntele pe care le cunoașteți.

GH. BALICA — Iași: Ne bucură că v-am putut satisface cererea. Nu e vorba de nici un feș de obligații din partea dv.

ANDREI M. C-TIN — com. Icoana, reg. Argeș: Trimiteți poeziile dv. unei reviste literare.

MARIA DOHOȘ — București: Vom ține seama de sugestiile pe care ni le-ați transmis. Ne pare rău dar nu sîntem în posesia adreselor pe care ni le solicitați. Vă putem comunica adresele unor actori sovietici.

ANTON BENDER — Timișoara: Despre subiectele la care vă referiți au apărut articole în paginile speciale ale revistei noastre consacrate zborurilor cosmice. Puteți găsi aceste articole precum și fotografiile cosmonauților răsfoind o colecție a revistei la o bibliotecă publică din orașul dv. Desigur, vom continua să publicăm articole despre noile realizări în cosmonautică.

VICTOR LUPEA — Sibiu: Trimiteți scenariul dv. Consiliului Cinematografiei — „Casa Științei”, Piața Științei nr. 1 București.

MARIUS PETCUȘIN — com. Catane Noi, regiunea Oltenia: Iată adresa unei tinere: Svetlana Mișura, K.S.S.R gorod Kustanai, ulița Tarana nr. 114. O interesează viața tineretului din țara noastră, preocupările lui. Scrieți în limba rusă.

Cereti imprimaturile:

• LUDMILA ȘTEFANIA
• INDIAN CAROLINA
• DIFTINĂ (uni și imprimată)

produse de
INTREPRINDERILE
TEXTILE
GALAȚI

Cooperativa IGIENA

Sediul Central. București
Str. Băcani nr. 2
telefon 13 44 56

Execută prin unitățile sale din întreg cuprinsul orașului București, cu personal de înaltă calificare profesională :

- Coafuri moderne pentru femei
- Cosmetică
- Vopsitul părului în toate nuanțele
- Ondulațiuni permanente naturale reci și în ulei
- Manicure
- Pedicure
- Șampon
- Frecții
- Masaje faciale
- Spălatură capului
- Tunsori moderne pentru bărbați

Saloane speciale de frizerie și coafură

30 ANI

DE AUTOTURISME

PRINTRE CELE 34.434
PREMII ÎN OBIECTE ȘI BANI

OFERITE LA CONCURSUL

SPORTEXPRES

TRIMESTRUL I-1964

S-au pus în vânzare biletele. Nu lipsiți de la acest important concurs.

Cadouri frumoase și utile pentru

Martie
găsiți de vânzare la

MAGAZINELE COOPERATIVELOR DE CONSUM

Combinatul chimic FĂCĂRAȘ

LIVREAZĂ:
PE BAZĂ DE REPARTIȚIE

- BACHELITA PENTRU UZ GENERAL ÎN DIVERSE CULORI
- BACHELITA PENTRU UZ ELECTROTEHNIC
- BACHELITA PENTRU UZ ELECTROTEHNIC ÎN EXECUȚIE TROPICALIZATĂ
- BACHELITA TEXTILĂ
- REZOLI ȘI RAȘINI DIVERSE TIPURI
- LAC DE BACHELITA
- NOVOLAC SOLID SEMIFLUID ȘI ALCOOLIC

FĂRĂ REPARTIȚIE

- AZOTAT DE SODIU
- AZOTIT DE SODIU
- SULFAT DE AMONIU
- PRODUSE INTERMEDIARE PENTRU COLORANȚI ȘI PRODUSE FARMACEUTICE

EXECUTĂ:
Piese industriale de toate tipurile din bachelită și aminoplast, pentru înlocuirea materialelor feroase și neferoase precum și a lemnului

Pentru producția de serie executăm proiectarea și sculele necesare presării pieselor comandate.

Sportivi, tineri, adulți!
Pentru reconfortare,
după eforturi,
consumați tablete de

Glucoză

aromatizată
cu esențe naturale de
portocale, lămie,
vanilie etc.

PLACUTE LA GUST
ȘI UȘOR ASIMILABILE.

Un „colț” modern din material plastic.

MOBILA

Dacă v-ați hotărât serios să vă ocupați de casa dumneavoastră aruncați o privire critică în jur și gândiți-vă bine ce vă lipsește și ce este de prisos. Să știți, însă, că nu-i nevoie să schimbați toate lucrurile. O transformare ingenioasă și vechiul interior poate începe o viață nouă.

Înainte de toate stabiliți în ce stil vreți să vă amenajați locuința sau camera, cercetați reviste și cărți de specialitate în care veți găsi destule sfaturi utile iar dacă aveți posibilitatea vizitați expoziții de artă decorativă și aplicată.

Să zicem că ceva din mobilă tot trebuie să înlocuiți. Dacă nu aveți fonduri disponibile și neapărată nevoie să renunțați la mobilă prea masivă înlocuiți doar anumite obiecte. De exemplu, studioul vechi și prea mare cu un pat-studio modern sau fotoliu-pat. Poate să mai renunțați și la etajeră, înlocuind-o cu rafturi, schimbați perdelele — și camera dumneavoastră va arăta cu totul altfel, modern.

În alegerea obiectelor să nu vă conduceți, însă, după principiul „asta îmi place”, ci să țineți seama dacă cele noi se potrivesc cu cele vechi, dacă se armonizează culorile, forma, finisajul.

Dacă vi se repartizează o locuință nouă și vreți să cumpărați și mobilă nouă, nu trebuie să vă grăbiți: studiați bine casa, vedeți ce i se potrivește mai bine și hotărâți-vă neapărat asupra stilului locuinței. Cerința de bază față de mobilă nouă e ca dimensiunile ei să corespundă cu cele ale camerei. Mobilă înaltă și prea mare creează impresia de strimtoare, fiind nepotrivită pentru o locuință mică și cu atât mai puțin pentru o singură cameră. Dacă locuința are dulapuri în perete renunțați la șifonier.

Mobilă modernă, cu forma ei simplă, cu suprafețele netede, fără nici un fel de ornamente, e foarte comodă.

Nu uitați: fie că vă cumpărați mobilă nouă, fie că o recondiționați pe cea veche, nu vă aglomerați locuința. Lăsați numai strictul necesar.

Ce poate fi mai bun decât spațiul liber, lumina, aerul curat? Declarați război necruțător prafului.

G. Dubrovskaja și N. Maximenko

În vederea primăverii

O consfătuire a creatorilor de modele

Fantezia creatorilor de modele trăiește întotdeauna în viitor. Dacă nu cu prea mult, măcar cu un sezon înainte.

Că este așa ne-o dovedește, printre altele, consfătuirea unională a spe-

ce, din Leningrad, Tallin, Vilnius, Riga, Kiev, Tbilisi, Erevan, Dușanbe și din multe alte orașe sovietice.

Ce s-a hotărât, în privința modei de primăvară, la acest înalt for al eleganței vestimentare? Elementul cel mai important de reținut e acela că moda 1964/65 a preluat și continuă tendințele fundamentale ale liniei 1963. Silueta devine ceva mai alungită, tot ce e largime de prisos trebuie să dispară. O noutate în croiala minicilor: se poartă mineci semiraglan.

Îmbrăcămintea de fiecare zi are o accentuată notă sportivă, simplitatea croielii fiind compensată de diferite detalii: cordoane, găici, buzunare, clape; nasturii sînt în general dispuși pe toată lungimea modelului, subliniind linia verticală în mare vogă. Toaletele de seară se disting printr-o mare grijă a finisajului și garniturilor: franjuri, funde, pliseuri, blănuri.

Pentru modelele feminine de paltoane și pardesie se propune forma sportivă, potrivită pentru toate vârstele și dimensiunile; ele își păstrează linia redingotă, ținînd seama, însă, de cerințele fiecărei siluete în parte. În acest sezon sînt de asemenea moderne pardesiile ușor ajustate în față și lejere în spate.

Moda masculină păstrează toate formele de bază de anul trecut. La consfătuirea amintită, artiștii-modelieri de la Casa unională de modă au propus paltonul semiajustat, simplu și cu o linie alungită.

În linia costumelor se impun două tendințe. Prima — costumul cu veston semiajustat, închis mai sus, la doi sau trei nasturi și cu pantalonii înguști pe toată lungimea lor. A doua tendință este costumul de tip sport. Sînt la modă și vestoanele fără guler.

În ce privește rochiile, trebuie să arătăm că pentru îmbrăcămintea de fiecare zi se propun rochiile șemizetă, precum și rochiile cu corsajul semiajustat și fusta strîmtă.

I. C.

Taior de primăvară

cialiștilor de la casele de modă organizată de Comitetul de stat pentru industria ușoară de pe lângă Comitetul de stat al planificării din U.R.S.S. Consfătuirea a avut loc la Moscova între 27 ianuarie și 1 februarie și i-a reunit pe creatorii de modele din capitala Uniunii Sovietice.

S-au pus în vânzare biletele!

În Japonia a sosit anul olimpic. Pînă la deschiderea primei Olimpiade din istoria Asiei au mai rămas numai zece luni. Corespondentul din Tokio al ziarului „Izvestia”, B. Cehonin, a luat recent un interviu secretarului general al Comitetului de organizare a Olimpiadei, Shigeru Yosano, din care spicim mai jos.

Olimpiada bate la ușă dar noi mai avem foarte multe de făcut. În momentul de față ne concentrăm atenția asupra construcției de complexe sportive și autostrăzi rapide care să lege aceste complexe de centrul orașului. Drumurile sînt gata în proporție de 70 la sută iar construcțiile sportive în proporție de două treimi. Depunem toate eforturile pentru a putea crea oaspeților străini tot confortul modern.

Vreau să spun cîteva cuvinte despre problema translatorilor. Noi avem sarcina să pregătim 700 de translatori pentru sportivii străini și pentru competiții. În ce privește turiștii, ghizii-translatori pentru ei vor fi asigurați de municipalitate. Într-un termen atît de scurt e greu să-ți însușești toată terminologia sportivă chiar dacă cunoști bine o limbă străină. De aceea am organizat cursuri de specializare pentru traducători pe discipline sportive.

Și acum cite ceva despre pregătirile pe care le fac sportivii japonezi pentru marea competiție. Cred că în ce privește numărul medaliilor de aur, japonezii pot conta fără rezerve pe locul trei — după U.R.S.S. și S.U.A. Sînt incredințat că sportivii noștri vor cuceri cincisprezece-douăzeci de medalii de aur. Nu degeaba se pregătesc cu atîta asiduitate iar statul a investit în treaba aceasta fonduri atît de mari. Și fiindcă a venit vorba de fonduri, vreau să arăt că pentru desăvîrșirea măiestriei viitorilor campioni, conform unui plan cincinal de pregătire a participanților la Olimpiadă, statul a pus la dispoziție cîteva miliarde de yen. Sin-

tem realiști și știm: nu-i ușor să învingi la Jocurile olimpice, chiar dacă sportivii nu duc lipsă de mijloace materiale. Dar contăm totuși pe succes la discipline ca gimnastica, luptă judo, haltere, inot, maraton, volei.

În momentul de față putem spune că am creat sportivilor condiții bune pentru ridicarea măiestriei. Campionii Japoniei la maraton, de exemplu, au făcut o deplasare în Noua Zeelandă unde au putut să vadă și să afle multe lucruri folositoare. „Olimpicii” noștri au fost, de asemenea, și în S.U.A., U.R.S.S. și în alte țări europene.

Japonezii iubesc sportul. Ei sînt suporterii pasionați și — să o recunoaștem — de înaltă calificare. Probabil că de aceea interesul față de Olimpiadă e atît de mare. Pentru întrecerile olimpice intenționăm să vindem un milion și jumătate de bilete. 750 000 au și fost difuzate. Biletele pentru deschiderea Olimpiadei le vom vinde prin tragere la sorți. Altfel n-am putea s-o scoatem la capăt. Pentru japonezi am rezervat doar 30 000 de bilete deși numărul solicitanților se ridică, pînă acum, la trei milioane și jumătate.

În încheiere citeva cuvinte despre planurile noastre de viitor. Nu vrem ca succesele sportive ale Japoniei să devină inutile imediat după stingerea flăcării olimpice și încetarea ajutorului financiar acordat de stat. De aceea, studiem problema căilor de dezvoltare a sportului de masă în țara noastră. Sînt incredințat că nivelul sportului japonez va crește de la an la an.

Contrabandă... admisă

Funcționarii aeroportului Borispol-ski din Kiev — de altfel foarte politicoși și îndatoritori — privesc forțata cotidiană ca pe ceva firesc. Dar într-o zi pînă și ei — să-i înțelegem și să le dăm dreptate — blazații, obișnuiții cu venirile și plecările, cu pasagerii anonimi și alții celebri — au așteptat emoționați sosirea unui „TU-124” cu numărul 45038.

Asta s-a întimplat nu de mult, curînd după încheierea Olimpiadei de iarnă de la Innsbruck. Probabil că v-ați dat seama cine urma să sosească cu avionul 45038. Da, Lidia Skoblikova, marea campioană la patinaj-viteză, care a cucerit toate titlurile puse în joc la proba ei, și coechipierii sale.

Funcționarii aeroportului, lumea adunată să o întîmpine, au recunoscut-o imediat ce s-a ivit pe scara avionului. Chipul ei surzător, cu ochi luminoși, apăruse de atîtea ori în paginile ziarelor și ale revistelor, pe ecranele cinematografelor și televizoarelor, încît nici nu se putea să nu fie recunoscută atît de repede.

Aplauzele, stringerile de mină, ploaia de flori și de... sărutări au durat mult. Dar funcționarii vamei au așteptat răbdători, n-au limitat deloc manifestările de simpatie față de celebra patinatoare. Și abia cînd lucrurile s-au potolit de la sine, au intrat în exercițiul funcțiunii.

Întrebarea tradițională care se pune

în astfel de situații și pe care, bineînțeles, au pus-o și ei: „Nu aveți în bagajele dumneavoastră mărfuri interzise sau metale prețioase?”, a căpătat un răspuns netradițional: „Da, am”. Supunîndu-se apoi legilor vamale, Lidia Skoblikova a completat o declarație în care spunea la una din rubrici: „Printre obiectele mele personale am și patru medalii de aur pe care le-am cîștigat la Olimpiada de la Innsbruck.”

Chipurile profesional severe ale funcționarilor s-au destins într-un zîmbet de simpatie și bună dispoziție. Era, probabil, primul caz de „contrabandă” cu aur admis în vasta lor experiență.

S. I.

